

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 58 stemmer (V, DF, KF og KRF) mod 44 (S, SF, RV og EL).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 161: Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om fleksydelse og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Bagudbetaling af kontanthjælp m.v., ændring af reglerne om ledighedsydelse, indførelse af bemyndigelse vedrørende personer fra Færøerne og Grønland på døgninstitutioner m.v., ændring af reglerne om fleksydelse og om lægers honorering i koordinationsudvalg).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
(Fremsat 13/3 2002. Første behandling 21/3 2002. Betænkning 17/5 2002. Anden behandling 28/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 61 stemmer (V, DF, KF og RV) mod 9 (SF og EL); 32 (S og KRF) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Tredje behandling af lovforslag nr. L 104: Forslag til lov om ændring af lov om gennemførelse af deltidsdirektivet.

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 20/2 2002. Første behandling 28/2 2002. Betænkning 8/5 2002. Tilføjelse til betænkningen 15/5 2002. Anden behandling 16/5 2002. Tillægsbetænkning 29/5 2002).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sættes først til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Når vi nu om et par timer skal vedtage det her forslag endeligt, så skal jeg først lige gøre nogle bemærkninger om ændringsforslaget. Vi har jo med et ændringsforslag at gøre, som også er indgribende i forhold til overenskomster og aftaler, der bygger på overenskomster. Vi har set eksempler i Arbejdsmarkedsudvalget på, hvordan tillidsrepræsentantens rolle er, når arbejdstiden tilrettelægges.

Jeg bliver nødt til at sige, at det her ændringsforslag jo så er det sidste i en lang række ændringer i forhold til det udkast, som ministeren oprindeligt sendte ud, ét langt tillægsforslag fra ministerens og fra regeringens side. Man kan sige, at de ændringsforslag trods alt har ændret lidt på det, men spørgsmålet er, om der er tale om realitetsændringer.

Under andenbehandlingen stemte vi om ændringsforslag, som vel stort set bare var en tilpasning til den EU-ret, der alligevel gjaldt. Jeg tænker på delt bevisbyrde, og jeg tænker på den retstilstand, der kom ud af det. Og så har vi her et ændringsforslag om en rådgiverparagraf, en rådgiverfunktion. Jamen hvad er der mere i det.

ændringsforslag end det, der i forvejen fremgår f.eks. af funktionærloven?

Kl. 10.45

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren og håber selvfølgelig, at spørgsmålet bliver besvaret her fra talerstolen, så svaret kan indgå i det retsgrundlag, vi har fremover på området: Er denne bestemmelse anderledes end det, der allerede gælder for rådgiverfunktionen eller den ret, der er til at tage kontakt til ens faglige organisation og tillidsrepræsentanten i henhold til funktionærloven? Er der mere i det her?

Jeg kunne også godt tænke mig, at ministeren forholdt sig til lige præcis ændringsforslagets forhold til de overenskomster, hvori det tydeligt skrives, at tillidsrepræsentanten medvirker og deltager i tilrettelæggelsen af arbejdstiden. Er konsekvensen af ændringsforslaget ikke kun, at der opstår situationer, hvor tillidsrepræsentanten ikke deltager i visse dele af tilrettelæggelsen af arbejdstiden? Er det ikke tilfældet? Det må der kunne svares ganske klart på.

Så har der også været rejst et andet problem i forbindelse med ændringsforslaget. Hvis en arbejdsgiver føler sig forpligtet over for en overenskomst, hvori der står, at tillidsrepræsentanten i alle situationer deltager i tilrettelæggelsen af arbejdstiden, er arbejdsgiveren så efter lovforslagets vedtagelse – hvor der altså indgås individuelle aftaler mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver – berettiget til at medtage tillidsrepræsentanten ved sådanne drøftelser?

Jeg synes, at de to forhold er væsentlige at få frem her fra talerstolen, så der er klarhed over konsekvensen af lovforslaget. Men lad mig nøjes med det i denne omgang, for debatten vedrører primært ændringsforslaget.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes, hr. Jan Petersen skulle blive enig med sig selv om, hvorvidt hr. Jan Petersen mener, at der er tale om et ændringsforslag, der har betydning, eller et ændringsforslag, der ikke har betydning. Man kan ikke først gå herop og sige, at der er tale om et langt tilbagemot fra ministerens side i denne sag – underforstået at der virkelig er sket ændringer af væsentlig betydning undervejs, at man virkelig har bøjet sig for et pres – og derefter totalt negligere betydningen af ændringsforslaget.

Så må jeg spørge hr. Jan Petersen, om det ikke er korrekt, at Socialdemokratiet under de debatter, vi tidligere har haft om dette lovforslag, net-

op gang på gang har efterlyst en sikkerhed for, at man har mulighed for at tage en tillidsrepræsentant med, og at dette ændringsforslag er udtryk for, at hvis der overhovedet var tvivl – hvad jeg nu ikke mener der var – er der i hvert fald ikke længere nogen tvivl om, at man har mulighed for at tage en rådgiver med, netop som Socialdemokratiet ønskede.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg må selvfølgelig kvittere for, at Socialdemokratiet for første gang i 14 timers debat erkender, at regeringen har flyttet sig og har lyttet. Det er da positivt.

Men efterfølgende siger Socialdemokratiets ordfører: Vi kan ikke bruge denne tillidsmand til noget..! Samtidig med at man flere gange har råbt, at han skal komme med. Så bliver jeg nødt til at sige, at det er jo pudsigt, at under andenbehandlingen spurgte fru Pernille Blach Hansen, hr. Carsten Hansen og fru Sophie Hæstorp Andersen: Hvorfor kan vi ikke få en tillidsmand med i det her? På daværende tidspunkt var svaret: Når det er en frivillig aftale, vil lønmodtageren til enhver tid kunne sige: Jeg forlanger at få min tillidsmand med, hvis vi skal tale mere om det.

Efter at vi havde haft debatten, har vi lyttet, vi har imødekommet, og nu har vi sagt, at hvis det er sådan, at man gerne vil have en rådgiver med, jamen så skal den mulighed være der. Hvordan kan det være, at Socialdemokratiet har så ondt af, at vi lytter til, hvad der bliver sagt?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Mit synspunkt om, at der er tale om et langt tilbagemot, fra udkastet blev udsendt, og til vi står her i dag, skyldes, at der jo er kommet en række ændringer undervejs. Det er muligt, at hr. Ulrik Kragh og hr. Lars Barfoed ikke kan gennemskue rækkevidden af de ændringsforslag, man selv har medvirket til, men det, jeg for så vidt bare spørger om, er, om de ændringsforslag egentlig er særlig store.

Den første omgang efter forliget med Dansk Folkeparti var jo stort set kun indskrivning af EU-retten, og den gjaldt i forvejen. Det, man præsenterer som indrømmelser, er åbenbart noget, der gjaldt alligevel, og så kan jeg ikke rigtig have noget imod, at vi her i Folketinget bare skriver EU-retten ind i et lovforslag. Derfor har

vi også undladt at stemme og har ikke stemt direkte imod de ændringsforslag.

Så er det, jeg spørger her i dag, om det ændringsforslag, vi behandler nu, materielt set er andet end det, der alligevel følger af funktionærloven. Jeg har ikke fået svar fra hr. Ulrik Kragh eller fra hr. Lars Barfoed, men jeg fik til gengæld et – ja, hvad kan man kalde det? Men lad det nu være.

Kl. 10.50

Vi har ganske rigtigt efterlyst spørgsmålet om tillidsrepræsentantens rolle, fordi den ikke åbenlyst fremgik af lovforslaget, og vi har så set, at det, der er kommet ud af det, er en indskrivning i lovforslaget af funktionærloven. Jeg kan ikke se det anderledes.

Jeg ved ikke, hvad hr. Ulrik Kragh og hr. Lars Barfoeds rolle er i denne debat, men formentlig kun at få regeringens forslag vedtaget. Vores rolle er for så vidt at skabe sikkerhed for, at det, der vedtages, også er ordentligt belyst, og det er da blevet bedre belyst nu; den indrømmelse kan jeg da give. Det er bedre belyst, og vi får funktionærloven skrevet ind i lovforslaget. Det er, i hvert fald indtil ministeren måtte sige noget andet, det, jeg kan læse.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg synes, det er fantastisk, at vi skal høre kritik for, at vi lytter til de bekymringer, der bliver fremsat om lovgivningen. Jeg betragter det som et hædersmærke, at når der fremføres bekymringer, der gør indtryk, retter vi os efter dem og retter lovforslag til efter dem, for alt andet må da være fuldstændig utilgiveligt. Men jeg kan forstå, at denne regerings handle måde adskiller sig fra den tidligere regerings, for ellers har forargelsen jo ikke rigtig nogen berettigelse.

Må jeg så sige, at det, det kniber for Socialdemokratiet at forstå i denne sag, er, at det bygger på en frivillig aftale mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver, og at der er gensidig varetter.

Så har der været bekymring for, om en arbejdsgiver kunne forbyde en lønmodtager at tage en tillidsmand med. Vi har sagt – og det er også meningen med lovforslaget – at det skal en lønmodtager selvfølgelig have ret til. For os har det hele tiden soleklart været en selvfølge, at når der er en frivillig aftale mellem to parter, er det jo parterne selv, der opstiller vilkårene for, hvordan de vil forhandle den aftale.

Svaret er altså, at vi med dette ændringsforslag tydeliggør, at naturligvis har en lønmodta-

ger ret til at gøre det til en betingelse for sin deltagelse i en drøftelse af en aftale om deltid, at tillidsmanden kan komme med.

Formanden:

Så har jeg nogle markeringer for korte bemærkninger til ministeren. Først fru Anne-Marie Meldgaard og derefter hr. Carsten Hansen.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg kvitterer da gerne for, at ministeren har lyttet, men jeg undrer mig over, at ministeren kun har lyttet med et halvt øre, for jeg tror ikke, at det af nogen af de deputationer og i nogen af de spørgsmål, der har været fremme i sagen, ikke har været nævnt, at der var tale om en tillidsrepræsentant.

Mit spørgsmål til ministeren er: Hvorfor ikke åbne resten af øret og indskrive i lovforslaget, at det ikke er en rådgiver, men tillidsrepræsentanten, de pågældende ønsker at have med til de forhandlinger om deltid? Jeg har næsten opgivet troen på, at det kan lade sig gøre, men vil meget gerne have ministeren til her fra talerstolen at fortælle, hvad den ideologiske baggrund er for, at ordet »rådgiver« i ministerens ører er så meget vigtigere end det, lønmodtagerne forstår, hvis de havde fået ordet »tillidsrepræsentant« ind?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jamen så forstår jeg ikke, hvorfor man ikke har sikret, at for de 6 pct. af lønmodtagerne, som ikke gennem deres overenskomst har ret til at gå på deltid, blev det implementeret af fagbevægelsen og arbejdsgiverne via overenskomsterne. Det har der jo været et stående tilbud om.

Når jeg tænker på det samråd, vi havde forleden, er jeg nødt til at citere beskæftigelsesministeren:

»Hvis en arbejdsgiver spørger en lønmodtager, om den pågældende vil gå på deltid, og lønmodtageren vil have sin tillidsmand med, er det jo et vilkår for at føre den samtale. Hvis arbejdsgiveren stiller nogle andre betingelser for den forhandling, bliver forhandlingen sandsynligvis ikke til noget.«

Arbejdsgiveren kan altså ifølge beskæftigelsesministeren og referatet fra samrådet faktisk stille den betingelse, at han ikke vil have tillidsmanden med. Det er da en forhindring, så hvorfor sørger man ikke for, at retten bliver imple-

menteret i overenskomsten? Også ifølge et svar til hr. Søren Søndergaard kan arbejdsgiveren stille som betingelse, at man ikke skal have sin tillidsmand med. Hvorfor går man uden om aftalesystemet, må jeg spørge beskæftigelsesministeren. Og hvordan vil man i øvrigt sikre, at sagerne bliver behandlet, ud over gennem civilt søgsmål?

Kl. 10.55

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

I en sag som denne er der to ting, der skal opklares, og den ene er, hvilke politisk-ideologiske positioner, vi har. Men det er ikke mit ærinde med dette lille indlæg.

Det, der er mit ærinde med mit indlæg, er at skaffe så klar sikkerhed som muligt for, hvad det er for et retsgrundlag, der kommer ud af det her, og derfor spørger jeg igen: Er det ændringsforslag, vi her forholder os til, rent materielt anderledes i sit indhold end det, der alligevel fremgår af funktionærloven? Det må ministeren som ansvarlig for funktionærlovens område kunne svare entydigt på. Er der rent materielt mere i denne bestemmelse, end der alligevel fremgår af funktionærloven? Det har betydning for de mennesker, der skal leve med denne lov, at de også har den klarhed, i særdeleshed for de mennesker, der skal hjælpe dem, der måtte komme i klemme, når dette lovforslag er blevet vedtaget.

Den anden ting er: Kan vi få bekræftet her fra talerstolen, at der i ændringsforslaget stadig gemmer sig et indgreb i eksisterende regler om, hvordan tillidsrepræsentanten involveres i tilrettelæggelsen af arbejdstiden på de enkelte arbejdspladser som følge af overenskomsten? Disse to opklarende spørgsmål må kunne besvares af ministeren.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Ministeren svingede sig højt op og sagde, at forargelsen ikke har nogen berettigelse, men jeg vil gerne spørge ministeren: Når nu reaktionen er, som den er, er det så ikke, fordi ministeren i sine udtalelser og kommentarer til spørgsmål og svar faktisk har devalueret tillidsrepræsentanten betydeligt, når man ser på, hvilken betydning han sådan set har?

Så vidt jeg husker – og det kan ministeren jo bekræfte – har ministeren udtrykt det sådan, at han da var ligeglad med, hvilken rådgiver man tog med, om man tog sin bankrådgiver med, el-

ler man tog sin revisor med, eller hvem det nu var, ministeren nævnte i sin tid. Det kalder jeg et middel til at fremkalde forargelse, når det drejer sig om et velfungerende arbejdsmarked.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Med dette lovforslag sker der ikke noget indgreb i tillidsrepræsentantens mulighed for at drøfte arbejdstidens tilrettelæggelse på virksomhederne. Det, der sker et indgreb i, er retten for en lønmodtager og en arbejdsgiver til at aftale deltid. Jeg understreger, at der er gensidig veto-ret, men i det omfang, de to parter er enige om det, vil ingen bestemmelser i de kollektive overenskomster kunne tilsidesætte en sådan aftale. Det er indholdet i det, vi snakker om.

Den individuelle gensidige aftale berører ikke andre bestemmelser i de kollektive overenskomster. Bestemmelser om tillidsrepræsentanten fortsætter uændret, og intet i bestemmelserne om arbejdstidens tilrettelæggelse og betalingsbestemmelser i de kollektive overenskomster ændres. Men det er selvfølgelig rigtigt, at i det omfang, kollektive overenskomster bestemmer, at en tillidsrepræsentant kan tilsidesætte en individuel aftale mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver, tilsidesættes denne bestemmelse også.

Jeg synes, lovforslaget har undergået en utrolig forvandling. Fra at vi har diskuteret rettigheder for lønmodtagerne og muligheden for at tilrettelægge sit liv, som man selv ønsker, er det nu blevet en diskussion om tillidsmandens ret, og det er for mig at se fuldstændig absurd, at vi nu diskuterer tillidsmandens ret. Det, vi har drøftet, er lønmodtagerens ret til at træffe en aftale, men det er måske meget kendetegnende for lige præcis denne konflikt, at det, der fremkalder de store følelser hos Socialdemokratiet, er, at det er tillidsmandens ret, der er tale om med lovforslaget.

Kl. 11.00

Men sådan ser verden altså ikke ud for os, der ønsker at give lønmodtageren en ret til at træffe en individuel aftale med arbejdsgiveren, fordi hans eller hendes liv har ændret sig, og man ønsker at disponere anderledes privat. Så det er selvfølgelig lidt overraskende, at lovforslaget nu lige pludselig handler om tillidsmænd i stedet for om lønmodtageres ret til at tilrettelægge deres liv, som de selv vil.

Så vil jeg gentage til hr. Jan Petersen, at det ændringsforslag om, at man kan medbringe til-

lidsrepræsentanten eller en rådgiver, er stillet, fordi der har været en bekymring for, om der nu var den mulighed.

For mig har det hele tiden været klart, at der var den mulighed, fordi det ligger i en aftale, at parterne kan stille de betingelser op, under hvilke man ønsker at træffe en aftale. Men for at gøre det tydeligt og for at give den forsikring, ja, så har vi stillet dette ændringsforslag:

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Nu ved jeg godt, at beskæftigelsesministeren ikke har så lang en tradition i den mere politiske del af systemet, idet han har været embedsmand. Men for os andre, der har beskæftiget os med politik hele livet igennem, er aftalen fra 1899 – jeg ved godt, at det er ikke vigtigt for beskæftigelsesministeren – i øvrigt efter generalstrejker og lockouter over hele landet, utrolig vigtig, fordi den jo baserer sig på en frivillig aftale mellem parterne, hvor arbejdsgiverne fik retten til at lede og fordele arbejdet, men hvor vi samtidig fik indført et system, som betød, man havde en tillidsmand og en talsmand, der kunne tage sig af tingene. Dermed havde man også et helt system, som kunne håndtere konflikter og andre ting baseret på to ligeværdige, stærke parter.

Når man så griber ind i det her overenskomstsystem, det finmaskede net, giver det voldsomt store problemer, men det er ikke gået op for beskæftigelsesministeren endnu. Han bliver ved med at gå rundt og sige, at det her er en lillebitte sag, når det i øvrigt er den største sag, Folketinget har håndteret gennem de sidste mange, mange år. Det er ikke kun en lille sag, hr. beskæftigelsesminister.

Men jeg vil spørge helt klokkeklart: Kan man, eller kan man ikke tage sin tillidsmand med til de her forhandlinger, hvis arbejdsgiveren ikke ønsker det?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

En af grundene til, at det her bliver en stor sag, er jo, fordi det hen ad vejen viser sig, at formålet med det her lovforslag jo ikke bare er en lille ting omkring deltid. Formålet med det her lovforslag er også at træffe en beslutning om, hvilke møder på arbejdspladsen en tillidsmand må deltage i.

Man kunne forestille sig, at ministeren fremkom med et forslag med en liste over, hvilke mø-

der en tillidsmand på arbejdspladsen må deltage i, og hvilke han ikke må deltage i. Det ville man anse for at være fuldstændig absurd, men det er jo det, ministeren gør, fordi ministeren har erklæret, og det vil jeg godt bede ministeren om at gentage her fra talerstolen, at det er i strid med loven, hvis man på en arbejdsplads aftaler mellem arbejdsgiveren og lønmodtageren, at tillidsmanden har ret til at deltage i alle møder, der omhandler deltid. Det påstår ministeren er i modstrid med loven.

Så det, det her handler om, er, at ministeren vil bestemme, hvilke møder en tillidsmand kan deltage i, og hvem arbejdsgiveren skal invitere til møder på en arbejdsplads. Det må siges at være et ret vidtgående lovforslag.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg har al ære og respekt for, at ministeren taler lønmodtagernes sag i denne her sammenhæng. Men jeg går ud fra, at vi stadig væk taler om ændringsforslaget, hvor det kun drejer sig om spørgsmålet om, hvem der kan være bisidder, og hvem der kan gå med en lønmodtager til forhandling.

Vil det ikke stadig væk være sådan også i andre sager, at lønmodtageren, hvis lønmodtageren vælger det, selv kan gå til sin arbejdsgiver, og at det er lønmodtageren, der bestemmer, om man vil have tillidsrepræsentanten med?

Jeg synes, det er uohensigtsmæssigt, at ministeren prøver at gå ind i den efterfølgende debat ved ligesom at fremtræde som den, der kun taler lønmodtagernes sag. Jeg vil godt spørge ministeren, om ikke det, at man ikke fjerner tvivlen om, hvad bisidderens rolle er, hvad en tillidsrepræsentants rolle er, og hvad lønmodtagerens egen rolle i det her er, ligesom gør det noget dif- fust, når det her lovforslag bliver vedtaget? Der er jo ikke en definition omkring bisidderrollen, mens det i det her kendte system i aftalemodellen på arbejdsmarkedet er tillidsrepræsentanten, der kan blive kaldt på, hvis lønmodtageren ønsker det.

Kl. 11.05

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Ja, jeg undskylder over for hr. Carsten Hansen, at jeg bare har været en embedsmand i disse mange år, men jeg har dog fulgt det politiske liv en lille smule, så jeg håber, hr. Carsten Hansen

vil bære over med disse manglende kvalifikationer. Jeg er i hvert fald også blevet klar over mine ringe pædagogiske evner, så det er jo i hvert fald godt, jeg ikke har søgt lærergerningen i det her liv. Mine pædagogiske evner kommer til kort over for hr. Carsten Hansen og partifæller.

Jeg synes ikke, der er noget diffust ved den bestemmelse. Jeg har sagt i samråd, jeg har svaret på spørgsmål, jeg har sagt i debatter her i salen, at jeg synes, det ville være naturligt, at man tog tillidsrepræsentanten med, hvis man skulle drøfte et spørgsmål om at gå på deltid. Det synes jeg ville være overordentlig fornuftigt, fordi der er en lang række ting, som man måske ikke er klar over lige i situationen, f.eks. omkring pensionsrettigheder og omkring optjening af andre ting. Selvfølgelig skal man da have den bedst mulige rådgivning i den situation.

Men jeg kan forstå, at det er det, at det ikke *kun* er tillidsrepræsentanten, der kan komme med, der ligesom er den store anstødssten i det her, men der har vi altså ønsket at ville give lønmodtageren en bredere ret til at rådføre sig med dem, han vil.

Jeg tror sådan set nok, og det har jeg jo også sagt tidligere, at den, de fleste lønmodtagere vil rådføre sig med i sådan en sag her, formentlig nok er ægtefællen derhjemme. Om hvorvidt man havde råd til at gå på deltid og prøve at diskutere, hvordan man ville tilrettelægge sit liv. Så jeg ville tro, at i det praktiske liv indebar det, at man drøftede det hjemme i familien.

Så spørger hr. Søren Søndergaard om, hvad der vil ske, hvis man på en arbejdsplads træffer en aftale, og det må jeg så forstå vil være i form af en kollektiv overenskomst bestående af på den ene side en arbejdsgiver og på den anden side en flerhed af lønmodtagere, en kollektiv overenskomst.

Hvis den indebærer hindringer for, at der kan indgås en sådan aftale mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver, ja, så vil det være en hindring i lovens forstand, men – og det har jeg forklaret mange gange – lovforslaget bygger på, at det er en aftale. Hvis ikke arbejdsgiveren ønsker det, så kan det ikke lade sig gøre. Hvis lønmodtageren ikke ønsker det, kan det ikke lade sig gøre.

Derfor min brug af udtrykket, at det er et beskeden forslag, fordi der jo er gensidig vetoret i den her sag. Så jeg må sige til hr. Søren Søndergaard, at hvis der på en virksomhed træffes en aftale om, at man generelt vil lægge hindringer i

vejen for deltidsaftaler, ja, så vil det være en hindring i lovens forstand.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes måske, at det er på sin plads, at sige til ministeren, hvad en tillidsmand er. Tillidsmanden er jo et begreb, som blev skabt, da man havde fået skabt grundlaget for fredspligten i det her land. Det var hans opgave at være formidleren. Det var hans opgave at sørge for, at fredspligten blev overholdt på de enkelte arbejdspladser. Derfor er det ikke nogen tilfældig person, vi snakker om, når vi snakker om tillidsmanden.

Et andet af de begreber, som er blevet skabt gennem tiden, har været samarbejdsudvalgene, hvor tillidsmanden sådan set også har en naturlig placering, men hvor man også er i den situation, at man har retten til at være med til at lede og fordele arbejdet som medarbejder.

Det vil altså sige, at der her igennem samarbejdsudvalget ligger et vist ansvar – som man også kan kalde demokratiet på arbejdspladsen – som man også her går ind og anfægter i det øjeblik, tillidsmanden ikke har nogen som helst mulighed for at kunne følge med. Derfor synes jeg nok, at man rører lidt for meget ved det fundamentale, det der skaber ro på arbejdspladsen.

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil give beskæftigelsesministeren fuldstændig ret i, at det med de pædagogiske evner ikke er for godt, og derfor ville det være synd for de små børn, så jeg er helt tryk ved, at han nøjes med det her. Der kunne han godt udvikle sig, vil jeg godt have lov at sige. Men det er jo nogle principielle drøftelser.

Så vil jeg spørge: Kan man i virkeligheden både få chefen derhjemme med, altså ægtefællen, bankrådgiveren og tillidsmanden? For det står jo mere og mere uklart, hvad det er, ministeren mener. Når han ikke engang over for Folketinget kan forklare det, hvordan skal man så forstå, hvad ministeren mener, ude på arbejdspladserne? Det må da siges at være spændende. Men hvad er det, man vil?

Når fagbevægelsen har sagt nej til at implementere det her via overenskomsterne, er det, fordi det vil stå hamrende uklart, hvad det er, ministeren mener med sit lovforslag, ud over at

loven står over alle aftaler, det har ministeren selv bekræftet nu. Hvad er det så, man mener?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg har sådan en lyst til lige at komme med en enkelt redaktionel bemærkning: Der tales om tillidsmanden. Der er ganske mange tillidsrepræsentanter i dette land, der er kvinder.

Jeg bliver nødt til at holde fast i det med funktionærloven over for ministeren. Af funktionærloven fremgår det, at en funktionær har ret til at medbringe sin tillidsrepræsentant eller sin faglige organisation eller begge dele. Det er derfor, jeg bliver ved med at spørge, og nu spørger jeg for tredje gang og håber, at jeg får et svar, så det står klart, hvad retstilstanden er i forholdet mellem funktionærloven og det lovforslag, vi her skal færdiggøre. Er der det samme materielle indhold i den her bestemmelse, selv om man her opererer med ord som rådgiver, eller er der en forskel?

Hvis der er en forskel, så vil jeg gerne have belyst forskellen. Hvis ikke der er nogen forskel, vil jeg gerne have bekræftet, at på funktionærlovområdet er der ingen ændringer efter den her lovs vedtagelse.

Så en enkelt lille politisk bemærkning: Ministeren sagde i sit svar, at det her drejer sig om lønmodtagerens ret til at tilrettelægge sit eget liv. Kan ministeren ikke bekræfte nok en gang, at det er arbejdsgiveren, der afgør, om der kan indgås sådan en aftale?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nej, det kan jeg ikke bekræfte.

Til hr. Ole Vagn Christensen: Jeg er meget enig i, at tillidsrepræsentanten ikke er nogen tilfældig person, det er en meget central person på de enkelte virksomheder ifølge det overenskomstsystem, vi har opbygget gennem mere end 100 år her i Danmark, og derfor griber vi jo ikke ind. Men jeg vil bare gerne have lov at sige igen, at tiden har altså flyttet sig en lille smule.

Nu er vi så kommet ind i et nyt århundrede, hvor mennesker ønsker at indrette sig lidt anderledes og have mulighed for at tilrettelægge deres eget liv, og jeg bliver jo nødt til at gentage, at det her lovforslag handler ikke om tillidsrepræsentanten; det handler om de enkelte familiers og lønmodtageres ret til at træffe en aftale om deltid.

Nu lyder det så snedigt, når hr. Jan Petersen kommer op, så derfor tøver jeg med at svare på det spørgsmål om funktionærloven. Sådan umiddelbart ville jeg sige, og nu har jeg kun lige det, hr. Jan Petersen læste op, at ordlyden tyder lidt på det samme som det, vi snakker om i det her lovforslag, men jeg kan se på hr. Jan Petersens mine, at der er noget med den materielle retstilstand i det her, som man burde kende noget mere til.

Jeg vil bare gerne have lov at gentage, at det her ændringsforslag, giver lønmodtageren en ret til at medbringe en rådgiver. Vi har taget det med, ikke fordi lovforslaget ville have forhindret det, men for at tydeliggøre denne ret.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan bekræfte, at det er et snedigt spørgsmål, hr. Jan Petersen har stillet, og derfor synes jeg da også, at ministeren skal bede sine embedsmænd om at lave et svar, sådan at vi kan få det, inden debatten slutter her ud på aftenen.

Derudover vil jeg godt sige til ministeren, at det jo efterhånden er det rene mudder, der kommer fra ministeren.

Kl. 11.15

Kan man, eller kan man ikke lave en lokalaf-tale mellem de ansatte og virksomheden, der går ud på, at tillidsmanden skal være til stede ved forhandlingerne om deltid? Kan man lave en sådan aftale? Vi snakker ikke, som ministeren begynder på, om en hindring for deltid; det er slet ikke det, vi snakker om. Vi snakker ikke om, at der skal laves en aftale om, at tillidsmanden har ret til at forhindre, at der bliver indgået aftale om deltid. Vi snakker bare om den enkle, lille ting: kan man lave en lokalaf-tale om, at tillidsmanden har ret til at være til stede, når der forhandles deltid? Det er et meget simpelt lille spørgsmål, og jeg vil bare bede om at få et meget lille, simpelt og klart svar på det spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg kan godt forstå, hvis ministeren glæder sig til, at der snart skal trykkes på knapperne i denne sag, for det bliver i hvert fald ikke nemmere at komme ind i, hvad det drejer sig om.

I sit sidste svar til mig nævnte ministeren, at lønmodtageren betingelsesløst har ret til den deltid, men det første svar forstod jeg sådan, at begge parter havde vetoret, og jeg skal lige spørge for helt at forstå det: Er det ikke rigtigt, at

hvis en lønmodtager ønsker at gå på deltid, og det ikke passer ind i virksomhedens tarv, har arbejdsgiveren ret til at sige nej?

Formanden:

Så er det ministeren igen.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Efter 5 måneders konstant talen om det spørgsmål kan jeg sige til fru Anne-Marie Meldgaard: Jo, det er rigtigt. Det fremgår tydeligt af lovforslaget, at der er gensidig vетоret. Hvis lønmodtageren ønsker det, men arbejdsgiveren ikke kan eller vil indpasse det, kan det ikke lade sig gøre, og hvis arbejdsgiveren ønsker det, og lønmodtageren ikke kan eller vil, kan det heller ikke lade sig gøre. Det er jo essensen i hele lovforslaget.

Det står mig noget uklart, hvorfor der skulle være tvivl om det her 5 måneder og 37 debatter senere om lige præcis det spørgsmål, som jo er det centrale i denne forbindelse. Men jo, der er gensidig vетоret i denne sag.

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg gerne sige følgende: I det omfang en sådan aftale måtte være en hindring for at aftale deltid mellem en lønmodtager og en arbejdsgiver, vil det være en hindring i lovens forstand, som tilsidesættes.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Når man har siddet og lyttet til beskæftigelsesministeren, som i dag fra denne talerstol i den grad har illustreret sin uvidenhed vedrørende tillidsrepræsentantens helt afgørende rolle, vil jeg nok sige: Jeg tror, det er noget, der kommer til at give genlyd ude omkring hos de enkelte lønmodtagere.

Men jeg har et konkret spørgsmål, og det er stadig vedrørende ændringsforslaget: Går dette ændringsforslag materielt videre end funktionærloven? Og hvis det er tilfældet, hvor er det så helt konkret? Nu hører vi ministeren sige, at nu har vi i 5 måneder konstant talt om dette her, og så meget mere må det da af hensyn til retsgrundlaget være muligt at få svar i dag fra den talerstol.

Det er i orden, hvis det først kommer under den generelle debat, det er fair nok. Men det kan ikke være rigtigt, at et så principielt spørgsmål ikke kan besvares efter 5 måneders konstant arbejde med sagen, så jeg vil mindeligt bede ministeren på et eller andet tidspunkt, inden lovfors-

slaget bliver vedtaget i dag, give os et stringent, klart retsgrundlag: Går ændringsforslaget videre end funktionærloven? Og hvis det er tilfældet, hvor er det så rent konkret?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hvis man laver en lokalaftale, som forhindrer en lønmodtagers ret til at gå på deltid, er den ulovlig, siger ministeren. Ja, det er klart, det har vi forstået, og det er derfor, jeg spørger: Vil en lokalaftale indgået mellem de to parter på den lokale arbejdsplads, som betyder, at tillidsrepræsentanten altid er til stede, når der forhandles deltid, være ulovlig?

Kl. 11.20

Jeg bliver altså nødt til at gå herop en gang til og spørge: Er en sådan aftale en hindring? Er det virkelig en hindring, som dermed er ulovlig, når man siger, at når vi forhandler deltid på denne arbejdsplads, er tillidsmanden til stede? Ikke forstået på den måde, at tillidsmanden får ret til at sige til den enkelte lønmodtager, at han ikke må gå på deltid eller overtrumfe en aftale, men forstået på den måde, at tillidsmanden er til stede for at have et overblik over, hvad der foregår på virksomheden.

Endnu en gang og forhåbentlig for sidste gang: Er det en hindring at vedtage en aftale eller vedtage en overenskomst på en lokal arbejdsplads, der betyder, at tillidsmanden kan være til stede?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Til hr. Søren Søndergaard må jeg sige, at jeg kan ikke svare entydigt på det. Men i det omfang en sådan aftale, som er indgået på en arbejdsplads, måtte være en hindring for indgåelse af en deltidsaftale, tilsidesættes den ifølge loven.

Formanden:

Ønsker hr. Søren Søndergaard ordet som ordfører til ændringsforslaget? (*Ophold*). Ja.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan se, at ministeren løber ned til embedsmændene, og jeg håber virkelig, embedsmændene har hørt ministerens nødråb, så de kan benytte den kommende times tid på at afklare dette spørgsmål fuldstændig klart og entydigt.

Når vi dvæler lidt ved det, er det jo, fordi det viser, at dette lovforslag ikke bare handler om

noget med deltid; det handler om meget mere. Det handler om at stække lønmodtagernes mulighed for at have en tillidsmand, der har nogen som helst mulighed for at følge med i, hvad der foregår på arbejdspladsen. Det er det, som er ideen med lovforslaget, selvfølgelig kun i sin begyndende fase, men der kan jo komme mere efter det.

Man kan sige, at det ændringsforslag, vi behandler nu, sådan set er meget lidt interessant. Sagen er jo, at ændringsforslaget kun har en mikroskopisk betydning i praksis, og mest af alt er det efter Enhedslistens opfattelse et tegn på, at ministeren er ved at løbe tør for selvtilid og ikke længere tror på sine egne svar til Arbejdsmarkedsudvalget. I svaret på spørgsmål 234 konstaterede ministeren, og jeg citerer:

»Lovforslaget er ikke til hinder for, at lønmodtageren kan inddrage sin tillidsrepræsentant i en forhandling med arbejdsgiveren om deltid. Det har jeg svaret på skriftlige spørgsmål fra Arbejdsmarkedsudvalget, nævnt det i samråd i Arbejdsmarkedsudvalget i sidste uge og i en pressemeddelelse, og jeg har senest sagt det under anden behandling af forslaget.«

Når ministeren alligevel føler sig foranlediget til at stille et ændringsforslag, som går ud på, at lønmodtageren har ret til at tage tillidsmanden eller en anden rådgiver med sig til forhandlingerne om deltid, må det jo være, fordi forhandlingerne om forslaget rent faktisk har sæt tvivl hos ministeren om det holdbare i ministerens svar. På anden måde kan jeg ikke forstå det, og derfor bliver jeg nødt til i forlængelse af det at stille spørgsmålet: Hvilke andre garantier for lønmodtagernes rettigheder, som ministeren har givet under førstebehandlingen og andenbehandling, kan der sås tvivl om?

Her vil jeg især hæfte mig ved kernepunktet i den kritik, der er kommet fra arbejdspladser over hele landet, om arbejdsgivernes mulighed for at presse den enkelte ansatte på deltid. På det punkt er der stadig masser af tvivl, men det har ikke fået ministeren til at stille et ændringsforslag, som garanterer mod et pres fra arbejdsgiveren, og det er jo heller ikke så underligt. Den eneste garanti, der kan gives, er nemlig at tage forslaget fuldstændig af bordet. Sagen er, at den enkelte lønmodtagers eneste garanti mod tvungen deltid fra arbejdsgiverens side er overenskomstens forsvær af lønmodtagernes rettigheder, når det handler om arbejdstidens længde og dens tilrettelæggelse. Det vender vi med garanti

tilbage til under behandlingen af det samlede forslag.

Til det ændringsforslag, ministeren faktisk har stillet, vil jeg i øvrigt også bemærke, hvad der ikke står, fordi det dels understreger, hvor begrænset det er, og dels hvor langt væk fra virkeligheden hele tankegangen i deltidlovforslaget er. Der står ikke noget om, at det er en overenskomstsikret ret, at lønmodtagernes tillidsmand eller afdelingsrepræsentant skal deltage i alle samtaler eller alle aftaler om deltid.

I det åbne samråd i tirsdags gik ministeren så langt som til at sige, at det vil være i strid med loven, hvis man på et overenskomstråde indgår en aftale om, at tillidsrepræsentanten altid skal være med, også selv om det betyder, at tillidsmanden ikke kan blande sig i beslutningen om deltid eller ej. Men af den debat, vi har haft for et øjeblik siden, kan jeg forstå, at ministeren ikke er helt så skråsikker længere og ikke vil sige det helt så klart heroppefra.

Kl. 11.25

Men det svar, vi foreløbig har fået, er alligevel tankevækkende, for hvad betyder det? Jo, det betyder, at der ikke er nogen mulighed for sanktioner over for arbejdsgivere, der kalder den enkelte ansatte til en samtale om deltid uden at sørge for, at tillidsmanden er med, og det er faktisk en vigtig pointe, hvis man ellers har kendskab til dagligdagen på en arbejdsplads.

Lad mig prøve at beskrive situationen i lidt brede vendinger. Når værkføreren, mesteren eller kontorchefen i en situation, hvor man måske har lidt for få ordre og lidt for mange folk, kommer forbi Claus' eller Bents eller Vivis arbejdsplads og siger: Kom lige over på mit kontor om 10 minutter – ja, så er det sjældent, at tillidsrepræsentanten er lige ved hånden, men selvfølgelig stiller man alligevel på kontoret, når mester kalder.

Men så fanger bordet. Claus og Bent og Vivi sidder som den svage part over for mester, der sikkert har utrolig mange gode grunde til, at det er fornuftigt at blive enige om, at man går på deltid, og Vivi og Bent og Claus har under ingen omstændigheder lyst til at være dem, der rager uklar med mester i en situation, hvor fyringer venter forude. Det er endda kun den pæne version af historien. Den grimme arbejdsgiverrepræsentant spekulerer i at lave aftaler på de dage, hvor tillidsrepræsentanten er syg eller på kursus eller af andre grunde er væk.

Alt i alt må jeg derfor sige, at dette ændringsforslag ikke har nogen reel betydning for det

centrale problem i lovforslaget: arbejdsgivernes mulighed for direkte eller indirekte at presse den enkelte lønmodtager til at gå på deltid eller på grund af lovforslagets ordlyd lægge direkte eller indirekte hindringer for den enkelte lønmodtagers ret til et fuldtidsjob. Enhedslisten vil derfor stemme hverken for eller imod ændringsforslaget.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil godt spørge Enhedslistens ordfører, om ikke man fra Enhedslistens side også finder, at det er helt afgørende, at vi i dag får et svar på, hvorvidt ændringsforslaget rækker videre end funktionærloven, så vi kan sige her fra talerstolen: Nu har vi altså det retsgrundlag, man skal bygge videre på.

Jeg håber, at hr. Søren Søndergaard fra Enhedslisten er enig med mig, for alt andet lige vil det betyde, at vi får et retsgrundlag, som ikke – eller rettere sagt: At vi ikke har det retsgrundlag, der skal til, for at vi rent faktisk ved, hvad det er, der fremover skal ske. Er man fra Enhedslistens side ikke enig i, at det er nødvendigt, og at vi må forvente, at ministeren også vil komme på talerstolen og give det svar?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er jo karakteristisk for det problem, vi står med her, at efter så mange måneders debat og efter så mange spørgsmål og efter så mange svar er der stadig nogle helt elementære ting, som er uafklarede. Det viser jo de problemer, som kommer, når man griber ind i noget stof, som omfatter en række overenskomster, og som – selv hvis det er noget, der er vedtaget i Folketinget – har været gennemtygget af arbejdsmarkedets parter.

Derfor er det selvfølgelig fuldstændig afgørende, før man kan stemme på en fair og anstændig måde, at man har fået alle svarene. Det håber jeg også ministeren mener, og jeg kan se, at ministeren har udfoldet en heftig aktivitet med at konsultere embedsmændene. Jeg vil derfor tro, at vi nu får fuldstændig klare svar på det spørgsmål, fru Lissa Mathiasen stillede, og også på det spørgsmål, jeg stillede, så tingene i hvert fald ligger helt klart, inden vi skal til knapperne.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg tror, jeg har forstået det spørgsmål, der er stillet om funktionærloven.

Funktionærloven indeholder en generel bestemmelse om, at funktionærer gennem deres organisation har ret til at drøfte forhold om løn- og ansættelsesvilkår. Hertil er der at sige, at dette lovforslag ikke ændrer ved den bestemmelse. Ifølge funktionærloven har lønmodtageren, såfremt den pågældende måtte ønske det, ret til at medbringe sin organisation til drøftelser om disse spørgsmål, altså om løn- og ansættelsesvilkår.

Kl. 11.30

Deltidslovforslaget ændrer ikke funktionærloven. Forslaget vedrører spørgsmålet om ret til at aftale deltidsbeskæftigelse, så det supplerer eller lægger højst noget til den ret, som den enkelte lønmodtager har ifølge funktionærloven.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Ja, så nåede vi så langt.

Det har betydning for dem, der skal have med dette her at gøre senere, og derfor vil jeg godt bede om at få en uddybning. Jeg anerkender selvfølgelig vilkårene, det er jo jura, og det er hverken jeg eller ministeren formentlig de bedste eksperter i. Jeg forstår, at enhver lønmodtager har ret til at medbringe sin organisation, tillidsrepræsentant osv., men jeg vil gerne citere fra funktionærlovens § 10, stk. 2, hvor der står:

»Ethvert personale har uanset størrelsen ret til gennem sin organisation at kræve forhandling med virksomhedens ledelse om løn- og arbejdsforhold.«

I og med at jeg lægger til grund, at størrelsen ikke er et antal kilo, men antallet af de mennesker, som udgør personalet – der tales om »personale« i flertal – vil jeg gerne vide, om det er funktionærloven, der gælder, når et personale sammen med sin organisation f.eks. har aftalt, at den rådgiver, man anvender, når man tilrettelægger arbejdstiden, herunder deltid, omgøres af lovforslaget. Er det funktionærlovens § 10, stk. 2, eller ministerens lovforslag, der er gældende?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det synes jeg var et utrolig interessant spørgsmål, som jeg håber ministeren kan svare på. Ellers må vi jo overveje, hvordan vi kan få svaret

på det, inden vi skal til knapperne, for det er jo helt afgørende, kan man sige.

Men derudover bekymrer det mig lidt, at ministeren ikke svarede på det andet spørgsmål, som blev stillet meget klart. Når man ude på en arbejdsplads konstaterer, at dette lovforslag nok desværre bliver vedtaget med Dansk Folkepartis hjælp, vil man selvfølgelig som det første stille sig selv spørgsmålet: Hvordan undgår vi her på denne arbejdsplads, at vores arbejdsgiver bruger loven mod os og bruger den mod den enkelte, f.eks. ved at tvinge nogle af os på deltid?

Så vil man lynhurtigt undfange denne tanke: Det gør vi først ved at sige, at tillidsrepræsentanten altid skal være med, når der er forhandling om deltid, for så er der grænser for, hvad arbejdsgiveren kan sidde og true med. Det næste skridt er selvfølgelig, at vi laver en kollektiv aftale med arbejdsgiveren om det. Er den aftale lovlig? Ja eller nej?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil godt have lov at bore lidt mere i det spørgsmål.

Hvis en arbejdsgiver og tillidsmændene på arbejdspladsen laver en aftale om, at her på vores arbejdsplads ignorerer vi deltidloven og laver simpelt hen en aftale om, at på vores arbejdsplads kan der ikke forhandles om deltid, uden at vi har tillidsmanden med – er det så ulovligt? Er det ulovligt på grund af det tvangsindgreb, ministeren er i gang med at lave her?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil bare sige kort til hr. Carsten Hansen, at jeg tror ikke, at man på arbejdspladser eller i andre forsamlinger her i landet kan vedtage, at man ignorerer landets love, for så ville det jo være et mærkeligt samfund. Landets love gælder, og dem kan man ikke stemme sig ud af, hverken i loyer eller på arbejdspladser eller på lærerværelser, eller hvad ved jeg.

Lovforslaget giver den enkelte lønmodtager en ret til at aftale deltid med sin arbejdsgiver, og i det omfang man ved kollektive aftaler på en arbejdsplads måtte lægge hindringer i vejen for en sådan aftale, vil den være omfattet af det forbud, som loven tilsigter. Det er et svar til hr. Søren Søndergaard.

Kl. 11.35

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jamen så fik vi jo et klart svar, og jeg vil godt takke ministeren for det klare svar.

Hvis tillidsmanden og medarbejderne laver en klar aftale med arbejdsgiveren om, at her hos os vil vi ikke bruge loven, er det altså ulovligt. Men kan ministeren ikke godt se, at det er et frygteligt mismask? Det bliver mere og mere mudret og uklart, hvad der skal ske.

Lad mig så stille et tillægsspørgsmål: Hvad er konsekvenserne af en sådan ulovlig aftale?

Hvad vil ministeren gøre? Skal de mennesker slæbes for retten, eller hvordan skal man sanktionere det, hvis de ude på arbejdspladserne ikke vil bruge loven? Vi har jo modtaget repræsentanter for over 100.000 arbejdspladser og også en del arbejdsgiverrepræsentanter, som siger, at det her vil de ikke være med til. Hvad er sanktionerne?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

I modsætning til den forrige ærede taler synes jeg ikke, ministerens svar var klart overhovedet. Ministeren siger jo bare, at hvis man laver en ulovlig aftale, er den ulovlig. Ja, selvfølgelig: Hvis man laver en ulovlig aftale, er den selvfølgelig ulovlig, det er logik for burhøns.

Men det er sådan set ikke det, diskussionen går på. Det er, om det er ulovligt at lave en aftale, der betyder, at tillidsrepræsentanten kommer med til alle forhandlinger om deltid. Det er spørgsmålet, og på trods af, at det spørgsmål nu er blevet gentaget mindst 10 gange – det kan alle, der sidder her i denne sal og fjernseerne bevidne – kan ministeren ikke svare på det. Men alligevel forlanger ministeren, at folk ude på en arbejdsplads skal kunne svare på det. Det, ministeren ikke kan svare på her fra Folketingets talerstol, skal folk ude på en arbejdsplads vide, og det beviser, at dette lovforslag er noget makværk.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg stillede for et øjeblik siden ministeren et spørgsmål qua mit citat fra funktionærlovens § 10, stk. 2, og jeg har i og for sig forståelse for, at ministeren ikke svarer på det. Jeg ønsker imidlertid, at vi får svar på det, inden vi stemmer om ændringsforslaget, og det gør jeg ikke for at forsinke behandlingen. Det gør jeg, fordi vi ikke skal lave lovsjusk.

Jeg har to ærinder, som jeg nævnte i et tidligere indlæg. Det ene er den politiske strid, der er om lovforslaget, og den tager vi for mit vedkommende under næste punkt. Det ærinde, jeg er ude i lige i øjeblikket, er at få skabt en så klar retstilstand som muligt om det, der er til behandling her under ændringsforslaget, og forholdet til funktionærloven. Det er muligt, at der ikke er noget i det, jeg siger, det er også muligt, at der er det, men det er rimeligt at få afgjort, om der er noget i det.

Jeg har forståelse for, hvis det ikke kan lade sig gøre på stående fod. Men medmindre ministeren kan gå herop og svare på stående fod, vil jeg bede om, at vi lige får overvejet, hvilke muligheder vi har inden for forretningsordenens rammer for at bruge en middagspause eller lignende på at få drøftet spørgsmålet i udvalget og dermed også give ministeren mulighed for at levere et svar, der er anvendeligt for dem, der skal leve med denne lov, efter at den er vedtaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes også, at det krav, hr. Jan Petersen her fremfører, er et rimeligt krav, og jeg synes også, at ministeren skulle komme til besindelse og respektere det tillidsmandssystem, vi har. Det kan ikke være rigtigt, at man vil køre et kommandoraid mod tillidsmandssystemet, som er meget, meget værdifuldt, når det drejer sig om at håndtere et arbejdsmarked som det danske, vi kender.

Derfor må jeg også spørge: Er ministeren klar over, at konsekvenserne af det, der her er blevet sagt, er, at der faktisk lægges op til, at der skal skabes en ny hovedaftale på arbejdsmarkedet? Dermed ved vi ikke, hvor fredspligten ender, vi ved ikke, hvor tillidsmandsrettighederne ender, og vi ved ikke, hvor organisationsretten ender. Kan det virkelig være regeringspartierne og Dansk Folkepartis mening, at det er den situation, vi skal have?

Formanden:

Hr. Jesper Langballe for en kort bemærkning til ministeren.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Nu er ministeren jo beskæftigelsesminister og ikke psykolog, men vi er jo på en eller anden måde alle sammen en lille smule amatørpsykologer, og derfor kunne jeg alligevel godt tænke

mig at spørge beskæftigelsesministeren som amatørpsykolog:

KL 11.40

Hvad tror ministeren egentlig, oppositionen i venstre side af salen har til formål med at blive ved med at stille de spørgsmål om tillidsmanden, som allerede er besvaret? Det er jo sagt, at rådgiveren kan være tillidsmanden, hvis det er sådan, at den ansatte selv ønsker at have tillidsmanden med ind, så hvad kan grunden være til, at man skal blive ved med at træde i det? Kunne motivet være, at hvis der stod i lovforslaget, at det skal være tillidsmanden, kunne man bruge tillidsmanden på den pågældende virksomhed til at forhindre, at medlemmernes ret til at forhandle sig til deltid nogen sinde blev effektiv?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil sige til hr. Jan Petersen, at nu vil vi her i frokostpausen udarbejde et notat om det ønskede spørgsmål, og så håber jeg, at vi kan fortsætte behandlingen af lovforslaget og også lige drøfte indholdet af notatet.

Til hr. Jesper Langballe: Jeg deler sådan set fuldstændig de betragtninger. Det er mig en gæde, at dette lovforslag, som handler om at give en lønmodtager ret til deltid, lige pludselig skal handle om tillidsmandens muligheder, så jeg synes også, at hensynet til alle andre end den familie, det drejer sig om, begynder at indtage et urimeligt stort omfang ved behandlingen af lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

I modsætning til arbejdsgiveren, som jo bare er karakteriseret ved at have nogle penge, kan man sige, at tillidsmanden er sådan set valgt af kollegerne og kan afsættes fra dag til dag. Det er jo ikke som så mange andre steder, hvor der er indirekte valg og pampere osv. Der kan indkaldes til et klubmøde, det kan gøres i den førstkomende frokostpause, og så er den pågældende ikke tillidsmand længere. Den tillidsmand, der sætter sig imod sine kollegers ønske, vil ikke fortsætte med at være tillidsmand, så simpelt er det jo.

Men bortset fra det vil jeg bare sige, at jeg håber, at når ministeren nu får sit ministerium til at lave et notat om det spørgsmål, som hr. Jan Petersen oprindeligt rejste, får vi også klarhed om det spørgsmål, jeg gentagne gange har rejst. Jeg

synes, det er uacceptabelt, at svaret på det spørgsmål står hen i det uvisse, og at vi står i den situation, at det er noget, der skal administreres ude på de konkrete arbejdspladser, men at man ikke ved, om man kan lave en sådan overenskomstregel eller ej.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg vil være tilfreds med, at vi som grundlag for debatten efter frokostpausen får et sådant notat.

Men når jeg udtrykker den tilfredshed, må jeg også sige til hr. Langballe, at selv Præsteforeningen har vel en eller anden form for overenskomster, der gælder for både faglærte og ufaglærte præster. Når jeg har taget spørgsmålet op her ved ændringsforslaget, skyldes det ikke de motiver, som hr. Langballe tillægger mig og mine, men at det ud over den politiske debat om de forskelle, der er, også er Folketingets opgave at skabe lovkvalitet.

Jeg forstår ikke, at en sådan bemærkning kan komme, når jeg går herop og peger på noget konkret, jeg er blevet i tvivl om. Den tvivl, jeg har, må afklares af hensyn til de mennesker, der skal leve med det her, efter at lovforslaget er vedtaget, og jeg må gøre opmærksom på, at hvis en medarbejder indgår en deltidsaftale uden om sine kolleger, har det konsekvenser for disse kolleger. Et eller andet sted har det også noget med næstekærlighed at gøre, hvis jeg skal blive i et sprog, som jeg gætter hr. Langballe kan forstå.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu synes jeg ikke, at ministeren skal falde i det hul, som hr. Langballe er ved at grave. Det var nærmest sådan, det lød, og derfor håber jeg, at når vi nu har fået lejlighed til at se det notat, som kommer frem, kommer der en anerkendelse af tillidsmanden, så vi kan komme ud over den diskussion, vi har haft om ændringsforslaget.

Kl. 11.45

Jeg vil give ministeren et råd: jeg tror sådan set, det vil være klogt, at ministeren får skrevet ind i lovforslaget, at det er tillidsmanden, man får med sig. Jeg tror det af mange grunde, nemlig af hensyn til alle de andre mekanismer, som fungerer på arbejdspladsen med samarbejdsudvalg og den måde, hvorpå man udøver demokrati på arbejdspladsen. Der er jo ikke tale om, som det også er blevet sagt, at tillidsmanden er en tilfældig person og dermed kun kan udføre nogle bestemte ærinder. Der er tale om, at man

har en person, som sådan set ser på det hele og derfor ikke bare kan være med til at give de bedste råd, men også kan være med til at hjælpe de bedste ting igennem.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Til hr. Langballe vil jeg godt sige, at man har fået to ører og én mund, fordi man skal lytte dobbelt så meget, som man taler.

Jeg vil også sige til hr. Langballe, at hvis hr. Langballe havde fulgt processen i Arbejdsmarkedsudvalget og debatten i salen, kunne det godt være, at han havde opdaget, at der er meget miskmask og mange uklarheder, som er væsentlige for hele aftalesystemet. Jeg tror, at på et eller andet tidspunkt må det gå op for selv Dansk Folkeparti, at det danske aftalesystem er guld værd, fordi det sikrer roen og freden på arbejdsmarkedet, og det er det, der kommer i fare med dette forslag. Det er ikke et simpelt spørgsmål om noget retorik, som det fremstilles fra Dansk Folkepartis side.

Så vil jeg godt sige til ministeren, at det bliver raret at se det notat, for det er jo endnu et af de mange eksempler på, at der er mange uklarheder i sagen. Men jeg vil også sige, at hvis det ikke er tilfredsstillende, er vi nødt til at bede om at få sagen tilbage i Arbejdsmarkedsudvalget og få den belyst, så vi har lejlighed til at stille yderligere spørgsmål. Det er væsentligt, at vi sikrer en ordentlig lovkvalitet, og at de mennesker ude på arbejdspladserne, der skal leve med det her, også ved, hvad de har at rette sig efter. Vi har fået det svar, at det er måske ulovligt, det er ikke lovligt, osv., så det er meget vigtigt og ligger os voldsomt på sinde, at lovkvaliteten er i orden.

Formanden:

Hr. Lars Barfoed, så kommer hr. Langballe bag efter, og så har jeg tænkt mig at afbryde debatten, uanset hvem der beder om ordet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Når man fra Socialdemokratiets og andres side lægger så megen vægt på dette spørgsmål, synes jeg, det er fantastisk, at man ikke under den meget lange og grundige udvalgsbehandling, der har været, har stillet spørgsmålet helt konkret og afkrævet ministeren et skriftligt svar, i stedet for at man her i allersidste øjeblik nærmest kræver, at ministeren skal afgive et juridisk responsum på spørgsmålet her fra Folketingets talerstol.

Men i øvrigt vil jeg sige, at umiddelbart står der for mig at se meget klart i lovforslaget, at både direkte og indirekte hindringer for, at en lønmodtager og en arbejdsgiver indbyrdes aftaler, at lønmodtageren arbejder på deltid, skal ophæves, at de ikke må eksistere. Det vil sige, at hvis der var en aftale, der forudsatte, at tillidsmanden altid skulle være til stede, måtte det være en indirekte hindring for, at lønmodtageren og arbejdsgiveren kunne aftale det, og derfor er det ikke i overensstemmelse med lovforslaget. Det synes jeg egentlig er meget klart, men jeg skal da gerne afvente et notat.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg må sige til hr. Jan Petersen, at meget fromt bavl har jeg hørt ordet næstekærlighed brugt til. Men når nu også fagforeningsinteresser og magtviljens interesse i at få folk til at makke ret og følge ens vilje skal baseres på næstekærlighed, er man vist i gang med at sælge en trepattet ko i Herrens navn.

Hr. Søren Søndergaard siger, at det er så enkelt. Man vælger en tillidsmand, ham, der er flertal for, bliver tillidsmand, så enkelt er det. Ja, så enkelt kunne det være, men når vi trods alt har en lovgivning, som er overordnet organisationssystemet og aftaleretten, skyldes det vel, at der ikke bare er noget, der hedder kollektive rettigheder, men at der faktisk også er noget, der hedder individuelle rettigheder. Man vil sikre, at der er grænser for, hvad et flertal kan tvinge den enkelte til.

Formanden:

Det er nu min tanke at holde en pause i forhandlingerne.

Der har været rejst en række spørgsmål til afklaring, og ministeren har givet tilsagn om senere at komme med en yderligere redegørelse og svar på de spørgsmål, der er stillet. Derfor forudsætter jeg, at ministeren er den første, der får ordet efter pausen.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.50

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Må jeg indledningsvis sige til dem, der ikke var her før pausen, at ovre på min stol ligger det notat, jeg skal tale om nu, så de, der vil have et eksemplar, kan lige gå over og tage det.

Ministeriets jurister har set på de spørgsmål, som blev rejst før frokostpausen, og jeg kan nu berolige spørgerne: Der sker ingen indskrænkning i rettighederne ifølge funktionærlovens § 10, stk. 2.

For god ordens skyld vil jeg her gennemgå notatet, som er ved at blive udleveret til ordførerne. Det, vi undersøger i notatet, er ændringsforslaget til § 4 a, stk. 2, set i forhold til funktionærlovens § 10, stk. 2. § 4 a, stk. 2, siger:

»Det står en lønmodtager frit for, om lønmodtageren under forhandlinger med arbejdsgiveren om en eventuel deltidsansættelse ønsker at være ledsaget af en rådgiver.«

Funktionærlovens § 10, stk. 2, siger:

»Ethvert personale har – uanset størrelsen – ret til gennem sin organisation at kræve forhandling med virksomhedens ledelse om løn og arbejdsvilkår.«

»Da der er tale om en frivillig aftale, ...« – det er deltidsforslaget, jeg citerer nu – »... og eftersom en aftale forudsætter, at begge parter indgår i forhandlingerne herom, kan lønmodtageren stille som betingelse for at indgå sådanne forhandlinger om deltid, at lønmodtageren er ledsaget af en rådgiver.«

Deltidsforslaget fastslår altså, at lønmodtageren frit kan vælge, om lønmodtageren ønsker at være ledsaget af en rådgiver under forhandlingerne med arbejdsgiveren om en eventuel deltidsansættelse.

Det følger af funktionærlovens § 10, stk. 2, at en virksomhed efter krav herom har pligt til at forhandle med personalets organisationer om løn- og arbejdsvilkår. Det følger ligeledes af svaret på spørgsmål nr. 7 og besvarelsen af det skriftlige § 20-spørgsmål nr. S 505, at forslaget ikke ændrer ved de generelle bestemmelser om, at en arbejdsgiver i givet fald skal orientere eller drøfte væsentlige forhold på virksomheden med tillidsrepræsentanten eller i samarbejdsudvalget.

Derudover følger det af funktionærlovens § 10, stk. 2, at den enkelte funktionær kan kræve, at dennes organisation repræsenterer funktionæren under forhandlingerne om løn- og ar-

bejdsvilkår, herunder selvfølgelig også om deltid. På linje med ændringsforslaget til § 4 a, stk. 2, giver funktionærlovens således funktionæren valget mellem selv at forhandle med arbejdsgiveren eller at inddrage den faglige organisation. Deltidsloven ændrer altså ikke funktionærlovens § 10, stk. 2. Deltidsloven supplerer funktionærloven, således at funktionæren, for så vidt angår spørgsmålet om deltid, har ret til, at andre rådgivere end organisationen ledsager funktionæren til forhandlinger om deltid.

Så har der været rejst et andet spørgsmål vedrørende en eventuel lokalaftale om, at tillidsrepræsentanten skal være til stede ved en forhandling om deltid. Hertil er at sige, at en lokalaftale om, at tillidsrepræsentanten har ret til at være til stede ved en forhandling om deltid, uanset om den enkelte lønmodtager ønsker det eller ej, vil være i strid med lovens krav om, at den enkelte lønmodtager har ret til selv at aftale deltid med arbejdsgiveren.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Nu er det jo både en hurtig læsning og en hurtig oplæsning, men så vidt jeg kan læse, besvarer det, der nu er kommet frem, ikke kernen i det spørgsmål, jeg rejste.

Det følger af funktionærloven, at ethvert personale har ret til – også gennem sin organisation – at aftale med arbejdsgiveren, hvad der måtte være gældende, for så vidt angår løn og arbejdstid og arbejdsforhold, herunder også hvordan det skal være med deltid, hvor mange osv. Det følger af funktionærloven, at man kan lave en sådan regel.

Kl. 13.05

Men her fremgår det, at det er funktionæren som individ, hvorimod den paragraf, jeg tog udgangspunkt i, nemlig § 10, stk. 2, omtalte personalet i flertal. Her får vi svar i ental, så hvis det ikke kan uddybes en smule, må jeg konkludere, at det er uklart, hvilken retstilstand vi går ind i på dette punkt. Det er uklart, om overenskomst-baserede aftaler efter funktionærlovens § 10, stk. 2, træder i stedet for loven, eller det bliver det lovforslag, vi nu behandler, der bliver gældende.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Hvad angår den første del af spørgsmålet, er jeg fuldstændig enig med hr. Jan Petersen. Jeg synes

ikke, notatet besvarer det, der var kernen i det spørgsmål, der blev rejst, før vi holdt pause.

Hvad angår den anden besvarelse, vi har fået fra ministeren, erkender jeg blankt, at der ikke er tale om nogen uklarhed. Det er jo fuldstændig rene ord for pengene, det er jo en fuldstændig tilståelsessag. Denne lovgivning handler ikke om deltid, denne lovgivning handler om at få tillidsmanden væk fra de flest mulige funktioner på arbejdspladsen. Det gælder om at skabe en situation, hvor arbejdsgiverne har ret til at true og presse medarbejderne, uden at tillidsmanden har nogen mulighed for at gøre noget ved det.

Man kan altså ikke lokalt lave en aftale om, at tillidsrepræsentanten har ret til at være til stede, når der forhandles deltid. Det er et fuldstændig klart svar, vi har fået her, men et ret chokerende svar, vil jeg sige.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg fik her i middagspausen tid til at dykke ned i hovedaftalen på arbejdsmarkedet, og i den står der i § 4:

»Arbejdsgiverne udøver ledelsesretten i overensstemmelse med de kollektive overenskomsters indeholdte bestemmelser og i samarbejde med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter i henhold til den mellem Landsorganisationen Danmark og danske arbejdsgivere til enhver tid gældende aftaler.«

Forholdet er sådan set, at det er lagt op til, at arbejdsgiveren skal udøve sin ledelsesret i henhold til et samarbejde og også i henhold til de bestemmelser, som gælder vedrørende de rettigheder, som tillidsrepræsentanten har. Det kan godt være, det lyder lidt kringlet, men den situation, man befinder sig i, hr. beskæftigelsesminister, er jo faktisk, at arbejdsgiveren med denne hovedaftale ikke er i stand til at leve op til loven i det øjeblik, han skal kunne nægte tillidsrepræsentanten deltagelse.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Det, der får mig til at tage ordet, er, at jeg ærligt talt synes, det er lidt bemærkelsesværdigt, at dette lovforslag skal vendes væk fra det, det oprindelig drejede sig om.

Oprindelig drejede det sig om, at det var et lovforslag, som vedrørte den enkelte lønmodtager. Men jeg tror, ministeren kan give mig ret i, at Socialdemokratiet fører lovforslaget over til at skulle gælde for større grupper, eftersom hr. Jan

Petersen taler om personale i flertal. Men forslaget handler om den enkelte, og det betyder også, at det ikke er flere, der samlet skal gå ind og forhandle deltid. Det er den enkelte, der skal bruge lovforslaget, det er ikke beregnet for større grupper.

Første næstformand (Svend Auken):

Der har nu været fire indlæg efter beskæftigelsesministerens svar. Ønsker beskæftigelsesministeren ordet? (*Ophold*). Så fortsætter vi.

Kl. 13.10

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg ved ikke, om hr. Bent Bøgsted hørte, hvad jeg sagde før pausen, men jeg sagde, at der for mig at se er to elementer i behandlingen af både et lovforslag som det her og et hvilket som helst andet. Det ene er det politiske, den ideologiske position, vi kan have, og den tager vi selvfølgelig, når vi kommer til debatten om selve lovforslaget, men nu debatterer vi ændringsforslaget, og her vil jeg forbeholde mig ret til som folketingsmedlem også at fordybe mig i det, der hedder lov kvalitet, herunder at skabe så stor klarhed som muligt over, hvad konsekvensen af et lovforslag er, og hr. Bent Bøgsted kan sige nøjagtig, hvad han vil om, hvad intentionen med det her er, jeg vil have lov at beskæftige mig med, om det her lovforslag kommer i modstrid med en allerede gældende lov, alene fordi jeg synes, lov kvaliteten skal være i orden.

Derfor kan man ikke blot, når jeg fremhæver ordet personale i funktionærloven, afvise det og sige, at det er ligegyldigt, eller hvad motivet nu var.

Jeg skal præcisere over for beskæftigelsesministeren, sådan at vi får mulighed for at få svaret, at det, der her blev spurgt om, faktisk ikke er besvaret: Hvad sker der, hvis funktionærer – i flertal – har lavet en aftale med deres arbejdsgiver, og det følger af funktionærlovens § 10, stk. 2, at sådan er det, og man herunder har aftalt, at ved tilrettelæggelsen af arbejdstid, herunder deltid, medvirker tillidsrepræsentanten, og så kommer der et lovforslag her, hvor tillidsrepræsentanten ikke automatisk er sikret ret til på vegne af flere kolleger at være til stede?

Det er den modsætning, jeg går efter at få opklaret, og svaret er ikke leveret med det notat her.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil gerne sige til hr. Jan Petersen, at det her lovforslag tilsidesætter bestemmelser, sædvaner og praksis i eller i medfør af kollektive overenskomster. Funktionærloven er mig bekendt ikke en kollektiv overenskomst, og det vil sige, at de rettigheder, der er i funktionærloven, står uantastet efter det her lovforslag.

Loven kommer jo kun til at gælde, hvis man indgår kollektive aftaler, særbestemmelser, skuffeaftaler og lignende på en arbejdsplads, der indskrænker retten til at aftale deltid.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er flere, der har bedt om ordet. Den første er hr. Ole Sohn og så hr. Søren Søndergaard og derefter hr. Jan Petersen og hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Når jeg tager ordet, er det sådan set, fordi jeg bliver noget forvirret nu. Jeg er meget opmærksom på, at der er politisk uenighed, og at det har givet anledning til debat, men at vi kommer i en situation, hvor vi er i gang med at lave en lov, som strider mod en anden lov ... (*Tilråb*) ... jo, det gør vi; det notat, der er lavet her, kan ikke bortforklare, at vi er i gang med at lave en lovændring omkring deltidsloven, som er på kollisionskurs med funktionærloven. Det er en kendsgerning. Det har man ikke skrevet sig ud af i det her notat.

Det er fair nok, hvis man vil ændre loven, men så skal man også ændre funktionærloven. Ellers kommer vi i en så uklar situation – man kan kalde det lovsjusk eller lignende – at det bliver meget vanskeligt for dem, der skal tolke lovene: Er det deltidsloven, der gælder, eller er det funktionærloven, der gælder? De to love skal synkroniseres, og det er vi altså nødt til at få afklaret.

Jeg havde ikke regnet med, at debatten skulle udarte sig til en konflikt mellem to love, men det er den så blevet. Det er ikke kun et spørgsmål om, hvorvidt man vil gribe ind i en overenskomst eller ej, nu er vi altså også kommet i en situation, hvor der er uoverensstemmelser mellem to love, som gælder for samme område.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg har fuld forståelse for hr. Bøgstedes frustration over, at det, som hr. Bøgsted troede var en lov om deltid, nu viser sig at være et spørgsmål om et frontalt angreb på fagbevægelsen.

Derfor vil jeg godt læse op, hvad der præcis, når man skræller al snakken væk, står i det svar, vi har fået. Der står:

»En lokalaftale om, at tillidsrepræsentanten har ret til at være til stede ved en forhandling om deltid, vil være i strid med lovens krav.«

Det er det, der står. En lokalaftale indgået på en arbejdsplads mellem medarbejderne og deres arbejdsgiver om, at det på den arbejdsplads, når der forhandles deltid, er således, at tillidsrepræsentanten er til stede, er ulovlig efter denne her fortolkning: En lokalaftale om, at tillidsrepræsentanten har ret til at være til stede ved forhandling om deltid, vil være i strid med lovens krav.

Det her handler ikke en pind om deltid; det handler om et frontalt angreb på arbejderbevægelsen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jan Petersen og derefter hr. Ole Vagn Christensen, og så får beskæftigelsesministeren lejlighed til at svare.

Kl. 13.15

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det fremgår af funktionærlovens § 10, stk. 2, at man som kolleger, som funktionærer organiseret i en bestemt forening – sådan forstås det også i fortolkningen i funktionærretten – kan kræve forhandling om ethvert spørgsmål, der har med løn- og arbejdsforhold at gøre, og jeg går ud fra, at arbejdstid er en del af det. Det fører meget ofte til en overenskomst.

Betyder ministerens svar så, at når det fører til en overenskomst, så gælder den ikke, for så vidt angår retten, man har til i fællesskab at få talt sin sag, fordi dér træder den anden lov nu ind i stedet for?

Det vil sige, at ministeren i realiteten nu er ved at ændre § 10, stk. 2, i funktionærloven – i realiteten – for går man tilbage og ser, hvad der regulerer den bestemmelse, og hvad der har været af afgørelser, så er forholdet ureguleret, så vidt jeg kan læse.

Så ministeren er faktisk i gang med at tolke en anden lov end den, vi behandler her i Folketin-

get. Jeg ved ikke, hvad man gør ved sådan noget, men det er da ikke den korrekte fremgangsmåde.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Søren Søndergaard har fuldstændig ret, vil jeg gerne sige til hr. Bent Bøgsted. Det her er et frontalt angreb mod de rettigheder, som eksisterer i dag, og som i dag er det grundlæggende fundament i henhold til hovedaftalens § 4.

Heri står der helt klart og tydeligt:

»Arbejdsgiverne udøver ledelsesretten i overensstemmelse med de i de kollektive overenskomster indeholdte bestemmelser og i samarbejde med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter.«

Det kan ikke stå mere klart, at det er den måde, man tilrettelægger ledelsesretten på. Det er den måde, man har angivet det på.

Derfor må jeg, ligesom de øvrige har gjort, bede om at få en forklaring: Hvorfor ønsker man – for at rette op for 4 pct.s vedkommende – at rette et så stort angreb imod det fundamentale, som sådan set er det, der holder arbejdspladser, arbejdstagere og arbejdsgivere sammen?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Line Barfod, og så får ministeren lejlighed til at svare.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at jeg synes, det er frygtelig uheldigt, at vi skal have sådan et længere juridisk skoleridt her ved tredjebehandlingen om noget, som burde være afklaret, men da det jo har stor betydning ude i virkeligheden, bliver vi nødt til det.

Jeg har nu prøvet at slå funktionærlovens § 10, stk. 2, op i Karnov, og der fremgår det af en dom fra 1980, at der var 22 ansatte på en virksomhed, hvoraf de 12 var organiseret i én fagforening og de otte var organiseret i en anden fagforening. De otte, der var organiseret i en anden fagforening, ønskede, at deres fagforening skulle forhandle løn- og arbejdsvilkår. Det kunne de ikke få lov til, fordi flertallet på 12 ud af de 22 ønskede, at deres fagforening skulle forhandle.

Hvis man ikke som otte ansatte kan få lov til at bestemme, hvilken fagforening der skal forhandle, hvordan vil man så have, at en enkelt skal kunne få lov til at forhandle sine egne løn- og arbejdsforhold?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg bliver ved at blive spurgt om, hvad formålet med lovforslaget er. Det vil jeg nu fortælle:

Formålet med lovforslaget om retten til at aftale deltid er, at lønmodtager og arbejdsgiver under ansættelsen kan aftale, at lønmodtageren arbejder på deltid, selv om der måtte være en overenskomstbestemmelse, som enten forhindrer eller begrænser adgangen til at aftale deltid.

Hvis lønmodtageren ønsker at arbejde på deltid, og det ønske harmonerer med hensynet til virksomhedens drift, er det ikke rimeligt, at en bestemmelse i en kollektiv overenskomst hindrer arbejdsgiveren i at følge lønmodtagerens ønske. Regeringen ser det som en grundlæggende rettighed, at den enkelte lønmodtager har mulighed for selv at aftale sig frem til en arbejdstid, som passer ind i den situation, lønmodtageren aktuelt befinder sig i.

Det er formålet med lovforslaget. Nu håber jeg, jeg har afklaret, hvad formålet er med lovforslaget.

Lovforslaget handler så om, at direkte eller indirekte hindringer eller begrænsninger i denne ret i medfør af kollektive overenskomster, sædvaner, praksis m.v., er ugyldige. Loven tilsidesætter altså ikke funktionærlovens bestemmelser; den tilsidesætter altså hindringer, direkte eller indirekte, der måtte være indgået i kollektive overenskomster, sædvaner og praksis. Sådan er det juridiske omkring det her, og det medfører ingen ændring af funktionærlovens bestemmelser.

Kl. 13.20

Første næstformand (Svend Auken):

Der er flere, der har bedt om ordet. Den første er hr. Ole Sohn, derefter fru Line Barfod og så hr. Jan Petersen og hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er meget opmærksom på, at loven tilsidesætter de bestemmelser, der måtte være, og som kan hindre deltid, i diverse aftaler, overenskomster og lignende, men vi er altså i en situation, hvor loven kan komme til at tilsidesætte anden lovgivning, nemlig funktionærloven, og hvis det er tilfældet, skal der i forslaget til deltidslov tilføjes en bestemmelse om, at hvis der er anden lovgivning, der hindrer deltid, så bliver den også annulleret.

Hvis man ikke indfører det i loven, kommer man i en situation, hvor man, hvis man er ansat under funktionærlovens bestemmelser, har én form for beskyttelse og dermed kan frigøre sig fra deltidsbestemmelserne – hvis ministeren har ret i, at funktionærloven står over deltidsloven – men så sætter man arbejdsmarkedet i en ulige situation, hvor de, der er ansat under funktionærloven har én status, mens folk, der er ansat under overenskomstmæssige vilkår, har en anden status.

Det kan næppe have været tiltænkt, da man udarbejdede det her lovforslag, så vi er altså nødt til at få det afklaret, inden vi slutter.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne høre, om jeg forstår ministeren korrekt, at funktionærlovens § 10, stk. 2, står over deltidsloven, og at det vil sige, at man på en arbejdsplads, hvor funktionærloven er gældende, altså godt kan indgå en lokalaftale om, at tillidsrepræsentanten altid skal være til stede, når der forhandles løn- og arbejdsforhold, og at man på en arbejdsplads, hvor funktionærloven er gældende, altså kan vælge at sige: Vi ønsker, at vores organisation skal forhandle løn- og arbejdsforhold i henhold til funktionærlovens § 10, stk. 2, og arbejdsgiveren derfor ikke kan gennemtrumfe, at det skal man forhandle alene.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Vi er nødt til at være sikre på, hvilken lov der gælder, og derfor vil jeg bede om, at det også indgår i debatten, om der er brug for, at vi afbryder mødet for at få afklaret det i et nærmere samråd, for jeg er ikke sikker på, om ikke ministeren bevæger sig længere ud, end det er sket i notatet.

Det, der følger af det, fru Line Barfod sagde, er jo, at når man bruger sin ret til at forhandle – det er jo det, funktionærloven taler om – bruger man også sin ret til at skrive ind i en aftale: Når vi forhandler, har vi som funktionærer – altså i flertal – ret til at være der. Og så kommer der her en lov, hvor man tager det ud.

Det er ikke retten til at afgøre, om der må etableres ny arbejdstid; det er retten til at være til stede, vi taler om. Og jeg synes, at det, når man læser funktionærloven sammenholdt med det her, er meget, meget tydeligt, at det drejer sig om retten til at være til stede for funktionæ-

rer, for kollektivet og de medlemmer, der benytter sig af retten.

Jeg vil bede om, at det indgår i den videre debat, om ikke en nødvendig afklaring af det her spørgsmål må klares via et hurtigt indkaldt møde i Arbejdsmarkedsudvalget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg prøver en sidste gang, for som hr. Ole Sohn var lidt inde på, kunne vi med det, vi nu snakker om omkring funktionærloven, komme i den situation, at der vil blive forskel på de to ansættelsesformer.

Jeg læser nu ikke helt hovedaftalens § 4 på den måde. Det, jeg har forstået på det, vi tidligere har hørt fra beskæftigelsesministeren, er, at arbejdsgiveren har retten til at sige nej, men den ret er jo i virkeligheden en ret, der er bygget op på den måde, at den er et led i ledelsesretten, og om den står der i hovedaftalens § 4, at den skal udøves i samarbejde med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter.

Derfor er jeg nødt til at spørge beskæftigelsesministeren: Hvis nu – som vi har set det – slagterierne for at have fred på arbejdsmarkedet ønsker at få en aftale med deres ansatte om, at de ikke gør brug af denne paragraf her, uden at der har været en drøftelse med tillidsrepræsentanten, begår man så en ulovlighed? Er det ulovligt at håndtere tingene på den måde?

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Til hr. Ole Vagn Christensen: Hvis formålet er at forhindre en lønmodtager i at kunne træffe en aftale med sin arbejdsgiver om deltid, ja, så er det jo en hindring.

Må jeg godt lige sige om alt det der juridiske, der bliver snakket frem og tilbage om: Alle nævner kollektive overenskomster. Alle ordførere her siger: Jamen hvis der nu er indgået en kollektiv overenskomst! Ja, hvis der er indgået en kollektiv overenskomst, så tilsidesætter denne her lov disse kollektive overenskomster. Der er jo ingen konflikt på det område. Der kan være alle mulige og alle hånde aftaler i henhold til det ene og i henhold til det andet, men når det har karakter af en kollektiv aftale, særbestemmelse, hvad ved jeg, det måtte hedde, ja, så tilsidesætter denne her lov det. Så den konflikt, som nogle ser, eksisterer altså ikke.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Blot sådan for en opklarings skyld: Ministeren svarer her, at loven tilsidesætter kollektive overenskomster. Det, vi diskuterer nu og har diskuteret gennem lang tid, handler overhovedet ikke om kollektive overenskomster; det handler om to love, og om den ene lov tilsidesætter den anden, altså funktionærloven kontra deltidsloven her. Det er sådan set det spørgsmål, vi gerne vil have afklaret, ikke om der indgår en kollektiv overenskomst her.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Som jeg sagde indledningsvis, havde jeg ikke forestillet mig, at jeg ville blande mig i debatten om ændringsforslagene, for der er jo selvfølgelig en politisk uenighed, og den er der.

Men vi er altså kommet i en situation, hvor vi er i gang med at lave en lov, som strider mod en anden lov, her i Folketinget, og det kan Folketinget ikke stå model til. Det er ikke rimeligt at tvinge det igennem, selv om vi er stressede og vi gerne vil tilbage til sommerlandet, eller hvor vi nu kommer fra.

Derfor vil jeg altså foreslå, at vi afbryder mødet, og at Arbejdsmarkedsudvalget lige sætter sig sammen og får det her afklaret. Ellers kommer vi altså i en situation, hvor flertallet stemmer en lov igennem, og så vil der efterfølgende komme en mediepolitisk debat om dårlig lovkvalitet, og den vil være ved siden af den politiske uenighed, som er fair nok – der er et flertal og et mindretal – men vi er altså i en lovteknisk problematisk fase, hvor vi er nødt til at få det afklaret, inden vi slutter, medmindre vi vil påføre os selv og Tinget den lidet glørværdige debat om, hvorvidt vi sjusker noget igennem og laver noget, som åbenlyst strider mod hinanden. Det kan vi ikke være bekendt.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu af hr. Ole Sohn stillet forslag om, at sagens behandling standses, og at lovforslaget henvises til fornyet behandling i udvalget. Vi er på et fremskredet tidspunkt af behandlingen, men der er nu stillet dette forslag, og jeg skal give adgang til en særskilt forhandling om det stillede forslag om udvalgsbehandling. Denne forhandling foregår efter reglerne for korte bemærkninger.

Den første, der har bedt om ordet, er hr. Lars Barfoed.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Det er vanskeligt at se, hvad det er for et tyngende problem, der skulle eksistere i forholdet mellem funktionærloven og det lovforslag, vi behandler her.

Jeg synes, tingene står rimeligt klart. Der er en funktionærlov, som regulerer funktionærforhold, og som generelt slår fast, at man har mulighed for at kræve forhandling også igennem sin organisation om forskellige forhold, sådan set om alle forhold, der vedrører ansættelsesforholdet og er relevante. Vi gennemfører så nu en særlig lovgivning om ret til deltid, og den lov fastslår med hensyn til det specifikke forhold omkring en forhandling om deltid gældende for alle arbejdstagerrelationer, både funktionærforhold og andre forhold, at man altid har ret til at få en rådgiver til stede, hvis man ønsker det under en forhandling om deltid.

Kl. 13.30

Jeg ser ingen konflikt overhovedet de to regler imellem. Man kunne måske sige, at der er et overlap, for hvis en funktionær ønsker sin organisations deltagelse i en forhandling om deltid, så har man både ret til det i henhold til funktionærloven og i henhold til den nye deltidslov. Så man kan sige, at der er en overlappning, men der er ingen konflikt; der er ikke noget problem.

Så jeg forstår slet ikke behovet for en ny udvalgsbehandling, men er naturligvis åben over for at høre på argumenter, hvis det skulle være relevant. Men for mig at se er det ikke relevant at kræve ny udvalgsbehandling; sagen er fuldt opklaret med dette notat.

Første næstformand (Svend Auken):

Normalt deltager ministre ikke i de her diskussioner, men hvis beskæftigelsesministeren ønsker ordet, synes jeg, det er i orden. Vi har jo alle sammen en fælles interesse i at få det her afklaret på en fornuftig måde.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Funktionærlovens § 10 har til formål at sikre funktionærerne en forhandlingsret, og det er på grund af historien bag funktionærloven. Funktionærloven er nemlig en lov, der gælder på områder uden kollektive overenskomster.

En aftale, der er indgået på grundlag af funktionærlovens § 10, er en kollektiv overenskomst, og det er klart, at hvis der indgås kollektive

overenskomster, aftaler eller hvad det nu måtte være, ja, så omfattes man af det deltidslovsfor-slag, vi har her. Det fraviges ved individuel aftale som følge af deltidsloven.

Der er intet problem i denne sammenhæng, selv om man prøver at indfortolke, at vi fortolker loven. Nej, det er kollektive aftaler af enhver art, det her lovforslag handler om.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det først hr. Jan Petersen, derefter hr. Ole Sohn og så hr. Ulrik Kragh. Og det er spørgsmålet om afbrydelse eller behov for afbrydelse, der debatteres.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg synes, ministerens seneste svar giver et ekstra argument for netop at afbryde mødet og få drøftet det her grundigt i Arbejdsmarkedsudvalget nu.

Når der bliver sagt, at funktionærloven gælder på områder, hvor der ikke er overenskomst, er det jo ikke rigtigt. Der er masser af overenskomster, der bygger på funktionærloven. Der er overenskomster, der direkte bygger på den forudsætning, at funktionærloven gælder, og af funktionærloven fremgår det, at man har ret til som personale, hvis man er omfattet af aftalen, at få en forhandlingsret. Det er den forhandlingsret, ministeren er ved at pille ud af funktionærloven.

Det følger også af funktionærloven, at man ikke kan aftale noget, der er ringere end funktionærloven – og det er den her lov.

Så jeg synes, der er god grund til, også for at skabe afklaring af, hvad det er, man indirekte er i gang med i funktionærloven, at få styr på det her.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Vi bærer jo alle sammen rundt på en historie. Jeg vil gerne bekendtgøre over for Folketinget, at jeg i mit syndige liv har indgået ikke så få overenskomster med den passus, at man ansættes på funktionærlignende vilkår, hvorefter funktionærlovens bestemmelser er gældende.

Derfor er det altså ret afgørende rent lovteknisk at vide: Hvilken lov står over hvilken? Det er sådan set det, vi skal have afklaret. Den politiske uenighed tjener det intet formål at tage op i udvalget igen, for det kender vi stillingen til, men det rent lovtekniske i, hvordan vi får skilt

de her to love ad, er vi nødt til at få afklaret, inden vi går videre.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

På baggrund af det notat, vi har fået, og de informationer, der ligger til grund, føler jeg mig meget overbevist om, at det ikke vil ændre en tæthed af at få en fornyet udvalgsbehandling.

Socialdemokratiet har i en længere periode skældt ud over, at det ikke var nedskrevet, at tilidsmænd har mulighed for at deltage i det her. Nu vender man den så på hovedet. Efter at vi har sagt: Der skal ikke være tvivl; vi vil det her for vores lønmodtagere; der er ikke nogen, der skal føle sig trykket her, jamen så finder man nogle juridiske spidsfindigheder og prøver på at skabe uvished om tingene.

Vi har et notat, der klart redegør for, at det ikke er tilfældet. De to ting er ikke i konflikt med hinanden, og derfor kan vi ikke anbefale det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Søren Søndergaard og derefter hr. Jan Petersen. Det er stadig væk spørgsmålet om behov for afbrydelse af mødet:

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Problemet er jo, at notatet ikke er klart, hvilket viser sig ved de spørgsmål, der er blevet stillet, og som ministeren ikke har besvaret. Og dertil kommer forhistorien. Altså vi har jo utallige gange i hele det her forløb bedt om at få klarhed over, hvor denne her lov ikke havde nogen indflydelse. Vi blev nødt til at gå den vej rundt, fordi ministeren altid sagde: Jamen det har ikke noget indflydelse på det, og det har ikke noget indflydelse på det.

Derfor undrer det mig utroligt, at når vi kommer til de her forhandlinger, og spørgsmålet om funktionærloven så bliver rejst – det er jo ikke en hvilken som helst overenskomst for syv skraldemænd, vel? Ikke noget galt med skraldemænd, det var de syv, der ligesom var pointen – så ved ministeren ikke, hvad han skal svare. Så får vi et notat, og så er sagen fuldstændig afklaret. Hvis det var så afklaret, hvorfor var det så ikke afklaret på forhånd?

De uklarheder, der er, må vi have afklaret, og den bedste måde at gøre det på er ved at følge forslaget om, at vi holder et kort møde i Arbejdsmarkedsudvalget og får de ting afklaret.

Første næstformand (Svend Auken):

Selv om det stadig væk er usædvanligt, at en minister deltager, har vi alle sammen en interesse i at få tingene afklaret, så jeg vil give beskæftigelsesministeren ordet.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil bare sige til hr. Ole Sohn, der nu var oppe igen, at lige præcis den ret: funktionærlignende vilkår, som hr. Ole Sohn havde forhandlet frem i sin egenskab af SiD-formand, var jo en ret i henhold til en kollektiv aftale. Den kollektive overenskomst bestod i, at man henviste til de funktionærlignende vilkår.

Så summa summarum: Det, vi taler om, er kollektive overenskomster, der tilsidesættes. Det berører ikke funktionærloven. Så der er ikke noget behov for afklaring her.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Nu er det med deltidsloven og funktionærloven blevet diskuteret hernede i salen, og jeg tror overhovedet ikke på, at det, selv om vi kom op i Arbejdsmarkedsudvalget, ændrer det mindste på vores opfattelse af loven her. Her er vi ude i nogle juridiske spidsfindigheder, som vi ikke umiddelbart har nogen mulighed for at gå i dybden med i Arbejdsmarkedsudvalget.

Hvis der er nogen tvivl, må det være juristerne, der skal komme med en udmelding. Det er ikke noget, vi kan gøre i Arbejdsmarkedsudvalget. Og derfor mener jeg ikke, at det vil flytte noget, at vi går i Arbejdsmarkedsudvalget og lige drøfter det igennem. Så jeg mener ikke, der er behov for det.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg kan godt høre, hvad der foregår. Nu er der et flertal, der ikke vil i udvalget, for »det her må juristerne tage sig af«. Vi er altså valgt til det her Folketing for at tage stilling, tage stilling til, om den ene lov eller den anden lov gælder. Og nu er man i øjeblikket ved at undergrave dele af den ene lov, så vidt jeg kan bedømme det svar, ministeren gav hr. Ole Sohn. Det må ministeren så selv forsvare fremover også.

Nu tager jeg fat på et område, hvor funktionærloven gælder fuldt ud, og hvor vilkårene for at indgå overenskomster er, at man skal respektere funktionærloven, for man kan ikke lave no-

get for en lønmodtager, der er dårligere end det, der står i funktionærloven. Ergo respekterer man den. Og dermed bruger man eventuelt også bestemmelserne i overenskomsten om, at man har ret til at forhandle, og at man har ret til også at have sin tillidsrepræsentant med – det følger af aftalen, at tillidsrepræsentanten kan være til stede – hvorefter ministeren går ind og laver en lov, hvor det alligevel ikke gælder. Det er utroligt! Men det skal åbenbart være sådan, og det kan juristerne så hygge sig med. Det tror jeg også de får lejlighed til, for området er ubeskrevet, for det har aldrig været bragt i anvendelse, før denne her lov kommer. Det er et eksempel på, at man skal holde fingrene væk, for det, man er i gang med her, er noget makværk. Man gider ikke engang diskutere det, når der bliver rejst et problem, som vi også har fundet nu.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ole Sohn og derefter hr. Lars Barfoed, og så tror jeg, at vi er ved at nærme os afslutningen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg tror altså, der er nogle, der har misforstået mit ærinde. Jeg har det sådan, at hver eneste morgen, når jeg er stået op, kigger jeg mig i spejlet og smiler, for med et smil kan man undgå utrolig mange fortrædeligheder i løbet af dagen.

Men jeg bliver faktisk lidt skuffet, når man som folketingsmedlem – og det er hr. Ulrik Kragh – ikke er i stand til at skelne mellem politiske uenigheder og juridiske problemer. Det er helt åbenlyst, at der er flertal for denne her lov, den bliver stemt igennem, men jeg havde forventet, at man var indstillet på som lovgiver – ikke som partipolitisk repræsentant, men som lovgiver valgt til den lovgivende forsamling – at have en vis sikkerhed for, at man ikke vedtager en lov, som strider mod en anden lov. Det er vi i gang med.

Man kan sige, at man ikke vil høre på eksperter – det er jo meget moderne at sige, at eksperter har vi ikke brug for – men det er alligevel lidt fantastisk, at man ikke er indstillet på at afklare et juridisk problem, før man træffer en politisk beslutning. Det gør ikke, at jeg ikke smiler mere – det vil jeg stadig væk gøre, også selv når jeg går ned herfra – men jeg vil gerne appellere til, at også regeringspartiernes repræsentanter prøver at vurdere en sag, hvor man kan skelne mellem politiske uenigheder og juridiske komplika-

tioner, som man er i gang med at sætte ind i en lov.

Kl. 13.40

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Må jeg starte med at sige, at jeg ikke synes, det er rimeligt, at hr. Jan Petersen siger, at vi ikke vil diskutere det. Det er jo det, vi gør.

Så bliver der sagt, at vi skal spørge de juridiske eksperter. Vi udsatte jo netop den videre drøftelse af dette spørgsmål for at spørge de juridiske eksperter, og vi har fået et notat fra de juridiske eksperter, der fastslår, at der ikke er et problem.

Jeg kan heller ikke af det, hr. Ole Sohn og andre har fremført, se, at der skulle være noget problem. Hvis der var et problem, så skulle det forudsætte, at man kan fortolke funktionærloven således, at kollektivet – personalet som helhed – kan forlange af arbejdsgiveren og enhver ansat, at der aldrig må finde en samtale, en forhandling sted om deltid den ansatte og arbejdsgiveren imellem, uden at kollektivets repræsentant og organisationen er til stede, og så langt kan man ikke fortolke funktionærloven.

Funktionærloven er som udgangspunkt en lov, der varetager det enkelte individs rettigheder, og man kan slet ikke fortolke det så langt, at organisationen kan forlange, at den altid skal være til stede under en sådan forhandling. Den enkelte kan forlange, at organisationens repræsentant, tillidsrepræsentanten, skal være til stede, men det fremgår jo også af ministerens ændringsforslag, så der er sammenhæng de to love imellem.

(Kort bemærkning).

Lars Kramer Mikkelsen (S):

Et par ord ved tanken om, at vi i dag den 4. juni – i morgen er det grundlovsdag – skal høre den kommentar, at det her kan vi ikke diskutere nærmere i Arbejdsmarkedsudvalget, det får vi sådan set ikke noget ud af. Det kan vi bedre lade juristerne afklare, så lad os skynde os at komme til at stemme og stemme den her lov igennem.

Jeg synes, det er tankevækkende, at man dagen før grundlovsdag hører det fra partier, som formentlig i morgen vil stå og hylde grundloven, demokratiske rettigheder, demokratisk debat. De taler fra Folketingets talerstol i dag for, at vi ikke skal få en sag ordentligt belyst, men blot stemme den igennem.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu er der kommet mange ned i salen, som måske ikke har hørt, hvad denne her debat går ud på, og derfor vil jeg godt lige tillade mig at gøre opmærksom på, hvad den går ud på.

Den går ud på, at der i formiddags før spise-pausen blev stillet et sådan set meget enkelt spørgsmål til ministeren omkring fortolkning af den lov, vi skal vedtage senere i dag. Ministeren kunne ikke svare på spørgsmålet. På trods af adskillige ture frem og tilbage til embedsmændene, kunne han simpelt hen ikke svare på spørgs-målet.

Så brugte man den forlængede frokostpause til at udarbejde et notat, som så blev fremlagt og læst op. For en stor del af medlemmerne i det her Ting er det notat nu uklart, og vi ønsker derfor at få mulighed for at stille nærmere spørgs-mål til det.

Men for den minister og for de ordførere, der før frokostpausen ikke kunne svare på spørgs-målet, var alt i løbet af frokostpausen lige pludselig blevet så fuldstændig lysende klart, at de nu anbefaler, at der ikke skal være mulighed for, at vi andre, der ikke er helt så hurtige, kan få mulighed for at stille spørgsmål i Arbejdsmar-kedsudvalget.

Det synes jeg vil være meget beklageligt, hvis det knæsesættes som en fremgangsmåde, og der-for vil jeg selvfølgelig opfordre alle til – som vi plejer, når der er den slags tvivl – at stemme for, at der er mulighed for at komme tilbage til Ar-bejdsmarkedsudvalget, så vi kan få klarhederne afklaret, inden vi går videre.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu skal det ifølge hr. Søren Søndergaard og de tidligere talere lyde, som om det her var en ny lov, der lige var hastet igennem. Efter 18 møder i udvalget og over 250 spørgsmål, to åbne samråd og en offentlig høring står vi i situationen, hvor der bliver stillet et spørgsmål 5 minutter i 12.

Efterfølgende er der blevet foretaget en vur-dering af det i middagspausen. Den vurdering kan vi henholde os til, og når hr. Lars Kramer Mikkelsen siger, at det er at træde demokratiet under fode og deslige, kan vi slet ikke genkende det, også taget i betragtning, at de juridiske eks-perter, vi har mulighed for at spørge, har givet os denne her forklaring og har sagt klart og ty-deligt, at der ingen sammenhæng er mellem de

to ting. Derfor er der ingen grund til, den skal til fornyet udvalgsbehandling.

Kl. 13.45

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Den her sag tog sin begyndelse den 20. februar, da sagen blev førstebehandlet her i Folketings-salen. Den 16. maj havde vi anden behandling, og da diskuterede vi den fra kl. 13.00 til kl. 21.45.

Nu har vi den 4. juni og er ved en tredje be-handling, hvor det ser ud til, at selv om sagen kommer tilbage til udvalget, så vil den havne hernelde igen, og vi vil få et nyt problem. Vi kan lige så godt få den her sag afgjort, og derfor er Venstres folketingsgruppe indstillet på, at vi kan få den afgjort nu.

Hermed sluttede forhandlingen om forslaget om standsning af lovforslagets behandling og hen-visning til fornyet udvalgsbehandling.

Afstemning

Forslaget om, at behandlingen af lovforslaget standses, og at det henvises til fornyet udvalgs-behandling, forkastedes, idet 45 (S, SF, RV og EL) stemte for, 59 (V, DF, KF og KRF) imod.

Første næstformand (Svend Auken):

Vi genoptager herefter forhandlingen om lovfor-slaget, og som bekendt drejer forhandlingen sig om ændringsforslaget. Er der flere bemærknin-ger til ændringsforslaget? (*Ophold*). Da det ikke er tilfældet, går vi til afstemning.

Afstemning

Ændringsforslaget vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes herefter til for-handling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Vi har jo fået mange skældud for, at vi ikke har taget ordet løbende, så det vil vi så gøre denne her gang.

Vi er ved afslutningen af behandlingen af lov-forslag nr. L 104, hvor vi giver muligheden for,

at den enkelte lønmodtager kan lave en aftale med sin arbejdsgiver om deltid.

Hvad er det for et forløb, vi har været igennem? Ja, vi har været igennem den situation, at oppositionen har arbejdet hårdt og intenst, og lad mig sige helt til den sidste, på at skabe utryghed hos lønmodtagerne, skabe en situation, hvor uvisheden på grund af myter og rygter har skabt utryghed på de danske arbejdspladser. Det er selvfølgelig ikke særlig behageligt at gennemføre en lov under de konditioner.

Vi har i lovbehandlingen gennemført offentlige høringer, vi har haft masser af deputationer, og der er blevet stillet rigtig mange også gode spørgsmål. I forbindelse med den udvalgsbehandling, de høringer og de deputationer har vi lyttet til de bekymringer, der har været. Det har aldrig nogen sinde været Venstres intention, at det her skulle være til skade for lønmodtagerne. Derfor har vi sammen med Dansk Folkeparti efter grundige diskussioner lyttet til bekymringen og er kommet med et par ændringsforslag.

Det er blevet således, at loven kun er gældende, når man er under ansættelse, og det er blevet således, at vi har forbedret retssikkerheden for lønmodtageren således, at der er delt bevisbyrde. Det diskuterede vi i 9 timer under andenbehandlingen. I forbindelse med den anden behandling forsøgte SF på konstruktiv måde at få fagbevægelsen ind som medspiller.

Vi lyttede igen under andenbehandlingen, men skar også klart ud i pap, at en betingelse for, at man kunne lave en aftale, var, at de præmisser, som var i loven, skulle forblive de samme. Om det skyldes hensyn til Socialdemokratiet, der havde malet sig op i et hjørne med sin modstand, eller om det var intern uenighed i fagbevægelsen, der gjorde, at de ikke tog imod den udstrakte hånd efter andenbehandlingen, skal jeg nok ikke konkludere på.

Derimod blev der også i andenbehandlingen inddraget problematikken om at kunne medtage en rådgiver, når det var sådan, at man af sin arbejdsgiver blev kaldt til en samtale om eventuel deltid.

Kl. 13.50

Igen lyttede vi – egentlig ikke, fordi vi mente, at der var noget problem, i og med at det skal være en frivillig aftale, og når det skal være en frivillig aftale, vil en hvilken som helst lønmodtager på et hvilket som helst tidspunkt jo kunne sige: Det er ikke nødvendigt at have det krav, fordi jeg kan jo bare sige nej. Men o.k., vi lyttede

igen, og så er vi kommet med et nyt lille ændringsforslag, som vi netop har diskuteret.

Jeg gjorde under andenbehandlingen meget ud af at fortælle, hvilke paradokser vi har mødt i forbindelse med det her lovforslag. Vi har haft den situation, at man skælder ud over, at man ikke får tillidsmanden med. Nu har vi den situation, at man skælder ud over, at der er et ændringsforslag, der redegør for det. Vi har haft diskussionen om, at man ikke kan leve af en deltidsløn, og samtidig har man skældt ud over, at man ikke gjorde det til en ret for alle. Sådan har paradokserne fortsat og fortsat og fortsat.

Venstre er glad for, at vi nu, når vi har taget den sidste debat, får muligheden for fri aftaleret til deltid mellem lønmodtager og arbejdsgiver, vi er glade for støtten fra Dansk Folkeparti og Kristeligt Folkeparti.

Som sagt: Vi har haft en høring, to samråd, åbne samråd endda, 84 deputationer, og mere end 250 spørgsmål er blevet besvaret. Vi havde første behandling i mere end 5 timer, anden behandling i 9 timer, sagen er afdækket, hver en sten er vendt. Jeg svarede under andenbehandlingen på mere end 60 korte bemærkninger, som jeg ikke forventer at jeg behøver at svare på igen under denne her debat.

Det kunne jo være, at der var nyt at tilføje ud over, hvad vi har hørt. Det tror jeg næppe. Men konklusionen på det her er, at hvis ikke der kommer nyt, så kan man jo heller ikke forvente at få andre svar end dem, man allerede har fået.

Vi lovede vælgerne ret til individuelt at kunne lave aftalen med deres arbejdsgiver. Nu leveres varen.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg synes, det er en bemærkelsesværdig tale, hr. Ulrik Kragh holder.

På den ene side forklarer hr. Ulrik Kragh os, at det at indgå deltidsaftaler ifølge det her forslag er en fuldstændig frivillig ting, og at arbejdsgiveren absolut ingen muligheder har for at presse den enkelte til noget som helst, for man kan jo bare sige nej. Når man sidder der som ansat over for arbejdsgiveren, så kan man bare sige: Aldrig i livet, det går jeg ikke med til.

Men uha, hvis tillidsmanden kommer med til mødet, så er det en helt anden sag. Så sidder den stakkels ansatte som et rystende vræg over for den tillidsmand, den ansatte selv har været med til at vælge, og kan så lige pludselig ikke give

udtryk for sin egen frie vilje, men kan ikke sige andet end det, tillidsmanden siger.

Hvad er grunden til, at Venstre har en opfattelse af det danske arbejdsmarked, der går på, at tillidsrepræsentanten, som de ansatte selv har valgt, har meget mere ret over den ansatte end arbejdsgiverrepræsentanten og har meget større mulighed for at presse end arbejdsgiverrepræsentanten? Hvad er grunden til det?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Hr. Ulrik Kragh talte meget om fornyelse i debatten. Jeg synes ikke, der var megen fornyelse i det, hr. Ulrik Kragh sagde. Der var ligesom en vrissen tone over det, og det følte vi også tidligere her, da vi bad om at få sagen tilbage. Men den går ikke, må jeg sige til hr. Ulrik Kragh.

I hovedaftalens § 4, som har været nævnt nogle gange, står der noget om ledelsesretten og det her med arbejdsgiveren, som vi jo har været meget inde på. Jeg er her nødt til at spørge, hvad det er for en størrelse i moderne tid. Er det ikke en, der skal leve op til hovedaftalens præmisser? Og skal han det, så kan han overhovedet ikke undgå at skulle have tillidsrepræsentanten med ind i den måde, som den her ledelsesret skal udøves på.

Kl. 13.55

Jeg håber, hr. Ulrik Kragh er enig heri, og at det ikke går som i det notat, vi har fået: at man prøver at sige, at tillidsmanden ikke har denne ret.

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Jeg hørte hr. Ulrik Kragh sige flere gange i sin ordførertale, at man havde lyttet og lyttet og lyttet fra regeringens og Venstres side til det, der var kommet frem under udvalgsbehandlingen, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Ulrik Kragh, hvornår han overhovedet i de snart 5 måneder, vi har diskuteret det her, har hørt nogen, der har ønsket, at der skulle stå rådgiver nogen steder? Tværtimod har det lydt fra stort set alle, der har været i berøring med Arbejdsmarkedsudvalget, at man har ønsket at bevare tillidsrepræsentantstatussen i denne sammenhæng.

Jeg vil også godt spørge hr. Ulrik Kragh: Hvad er årsagen til, at ideologien i den grad slår igennem her? Hvad er det, der gør så ondt ved at røre ved ordet tillidsrepræsentant, at man føler sig nødsaget til at bruge ordet rådgiver?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Til fru Anne-Marie Meldgaard: Det var faktisk et nyt spørgsmål, og tak for det.

Når det er sådan, at man har valgt ordet rådgiver, er det jo, fordi det giver mulighed for, at man kan vælge andre end lige netop sin tillidsrepræsentant. Der er jo ikke noget i vejen for at tage sin tillidsrepræsentant med, det har vi ikke noget imod. Men hvis det er sådan, at man bruger ordet rådgiver, er det en bredere vifte af personer, en bredere personkreds, man kan tage med sig, og det synes vi er fornuftigt. Der er jo også virksomheder, som ikke har tillidsmænd, og derfor vil det være meget rart, at man har defineret, at det kan være en rådgiver i stedet for. Det synes jeg ikke der er noget problem i.

Med hensyn til hr. Søren Søndergaards to spørgsmål kan jeg sige vedrørende ligeværdighed og risikoen for at blive tvunget på deltid, at det har jeg svaret på 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 gange i forbindelse med andenbehandlingen. Man kan ikke tvinge en lønmodtager til dette. Vi har skabt en forbedret retsstilling med delt bevisbyrde, således at vi forbedrer lønmodtagerens retsstilling, og det synes vi er tilpas.

Med hensyn til spørgsmålet om tillidsmand, som både hr. Ole Vagn Christensen og hr. Søren Søndergaard var inde på, svarede jeg fru Pernille Blach Hansen, hr. Carsten Hansen, fru Pernille Blach Hansen én gang til, hr. Carsten Hansen én gang til og fru Sophie Hæstorp Andersen under andenbehandlingen, at vi har ikke noget imod, at man inddrager sin tillidsrepræsentant. Faktisk er det sådan, at hvis det skal være frivilligt, som det oprindelige udgangspunkt var, havde man jo mulighed for at sige: Vi vil gerne have vores tillidsrepræsentant med. Men nu står vi i den situation, at vi har valgt at præcisere det via et ændringsforslag, og det synes vi egentlig er ganske tilfredsstillende.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan fuldstændig bekræfte, at Venstre ikke bare otte gange, men hundredvis af gange har sagt i denne debat: Det er fuldstændig umuligt at tænke sig, at en arbejdsgiver på nogen måde kan tvinge en ansat til at gå på deltid med denne lov. Det er helt udelukket, for uanset hvad arbejdsgiveren kommer med af argumenter: Nu skal der snart fyres folk, og du kan jo blive en af dem, osv. osv. osv. – ja, så kan den ansatte bare sige nej. Den ansatte har sin frie vilje, og derfor

kan der ikke være nogen former for tvang. Jeg kan bekræfte, at Venstre har gjort meget ud af den type argumentation.

Men så meget desto mere synes jeg, det er interessant at få at vide, hvorfor Venstre har den omvendte opfattelse, nemlig at hvis der bliver lavet en overenskomst, hvorefter tillidsmanden altid skal med til den type diskussioner, er det en hindring for, at folk kan gå på deltid – forstået på den måde, at så kan tillidsmanden lægge pres på den ansatte om at lade være med at gå på deltid. Hvordan hænger det sammen? Hvad er det for nogle magtmidler, tillidsmanden har?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nej, der er ikke blevet svaret på de spørgsmål, og det ved hr. Ulrik Kragh også godt.

Kl. 14.00

Situationen er jo den, at hvis arbejdstager og arbejdsgiver udøver ledelsesretten i henhold til hovedaftalens § 4, er det jo en arbejdsgiverret. Men sådan som vi får det forklaret her, siger man, at denne ledelsesret gælder ikke. Hvad er det så for en ret, der gælder, set fra arbejdsgivers side? Det er jo det, der er alternativet.

I henhold til den moderne hovedaftale er en arbejdsgiver et udvidet begreb, når det drejer sig om disse forhold, og derfor er mit spørgsmål til hr. Ulrik Kragh stadig: Er man i den situation i det øjeblik, dette fællesskab afviser, at man har brudt loven? Arbejdsgiveren kan jo tillade sig at sige nej, har vi fået at vide. Der skal være overensstemmelse mellem parterne, men i dette tilfælde er arbejdsgiveren altså lidt mere.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg vil gerne have lov til at sige tak til hr. Søren Søndergaard for at stille et nyt spørgsmål.

Hvis tillidsmanden er med, er det en hindring; det var konklusionen af det, hr. Søren Søndergaard sagde. Vi har med ændringsforslaget til lovforslaget sagt, at vi gerne ser, at tillidsmanden deltager i det omfang, den enkelte lønmodtager ønsker det. Det skal være frit for alle, og det er der ikke noget problem i.

Men dér, hvor vi ser et problem, og dér, hvor der kan være en hindring, er, hvis man laver en kollektiv aftale på en virksomhed om, at tillidsmanden skal med. Det synes vi ikke der er nogen grund til. Det er en mulighed, man kan afta-

le det fuldstændig frit, hvis man ønsker det, men det er ikke noget, der skal binde nogen. Det synes vi er rigtigt, at det er den rigtige måde at gøre det på. Det er der så politisk uenighed om, men sådan er det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg er utrolig glad for, at Venstres repræsentant, hr. Ulrik Kragh, forstod spørgsmålet. Nu mangler vi bare én ting, og det er, at hr. Ulrik Kragh svarer på spørgsmålet.

Venstre siger, at man synes ikke, der er nogen grund til, at tillidsrepræsentanten skal have lov til at være med som resultat af en aftale mellem arbejdstager og arbejdsgiver. Men hvorfor nu det? Hvis lønmodtagerne på den pågældende arbejdsplads synes, at det vil de gerne aftale, og arbejdsgiveren oven i købet også synes, at han gerne vil lave den aftale – lønmodtagere og arbejdsgiver i skøn forening, det lyder næsten som en tale af statsministeren – hvis man i skøn forening beslutter at lave en aftale om, at når der skal forhandles deltid på arbejdspladsen, er tillidsrepræsentanten med, meddeler Venstre: Det synes vi ikke der er nogen grund til.

Hvorfor synes man ikke, der er nogen grund til det? Kunne vi få løftet sløret og få et svar? Så kunne det jo være, vi ikke behøvede at gentage spørgsmålene så tit, hvis der også kom svar på dem.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ole Vagn Christensen og derefter hr. Ulrik Kragh, og så tror jeg, vi går videre med hr. Jan Petersen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må sige, at man kan forundres over hr. Ulrik Kraghs svar. Er ledelsesret nu gjort til en kollektiv aftale? Ledelsesret er noget, man udøver i overensstemmelse med hovedaftalen, men det er måske også en kollektiv aftale, som man sådan set mener dette lovforslag skal gøre angreb på.

Jeg må derfor igen spørge hr. Ulrik Kragh: Der står, at ledelsesretten udøves i overensstemmelse med arbejdstagerne og deres tillidsrepræsentanter. Bliver det en ulovlighed at udøve en sådan ledelsesret på virksomhederne i fremtiden?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg ville ønske, hr. Ole Vagn Christensen havde forstået, at det svar, jeg gav, ikke var til hr. Ole Vagn Christensen. Det svar gav jeg nemlig allerede under andenbehandlingen, og derfor skal hr. Ole Vagn Christensen ikke forvente, at der denne gang kommer en yderligere gentagelse af svaret.

Kl. 14.05

Venstre mener ikke, at det skal være muligt at lave en sådan kollektiv aftale i en virksomhed, og så spørger hr. Søren Søndergaard hvorfor. Det er, fordi der kan være lønmodtagere, som ikke ønsker at deltage i den, og derfor ønsker vi ikke, at man skal lave en bestemmelse, som tvinger dem til det. Det skal være frivilligt, der skal være fri aftaleret. Hvis det er sådan, at man ønsker at gøre brug af sin tillidsmand, kan man gøre det, og hvis man ikke ønsker det, kan man lade være. Der skal ikke laves nogen nye systemer, der skal pakke lønmodtageren ind i noget, lønmodtageren måske ikke nødvendigvis er interesseret i.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Jan Petersen som ordfører.

Jan Petersen (S):

Her har vi et lovforslag, som nu bliver vedtaget af et flertal – et forslag, der formentlig er skabt i en teoretisk studiekreds i Venstre, og som viser, at blokpolitikken nu fungerer i det danske Folketing, på trods af hvad der blev sagt om det spørgsmål i torsdags. Forslaget skal majoriseres igennem.

Vi får et indgreb i en række overenskomster og aftaler, som er indgået af ganske almindelige danskere sammen med deres arbejdsgivere på deres arbejdspladser. Diskussionen om, hvem der skal på deltid, og hvem der ikke skal, og hvorfor man skal på deltid, har fundet et moderne leje, og der kan også findes nye måder at gøre det på fremover. Men flertallet vil ikke acceptere den måde, det foregår på. Spørgsmålet er bare, om man ikke har fortrudt, at man gik i gang med det her, for man har jo mødt mere modstand, end man havde regnet med.

Man har forsøgt, bl.a. via forliget med Dansk Folkeparti, at få forslaget gjort mere spiseligt. Først måtte man gå fra udkastets fravær af en 15-timers-regel og indskrive en sådan regel i selve lovforslaget. Det er for så vidt den største ændring, der er sket, og var den ikke kommet med,

havde forslaget været helt grotesk. Men det var da i hvert fald den første og vel også den egentlige indrømmelse, Venstre gav, for resten af det, der er sket i sagen, er kosmetik, altså indskrivning af EU-retten. Senest har vi så haft en tvist om, hvorvidt det, der sker med det ændringsforslag, vi har stemt om, kun er, at det materielle indhold af funktionærloven sikres, eller hvad det nu er, men det henstår i det uklare.

Tilbage er så, hvad forslaget handler om, og jeg tror i og for sig, vi kan tage udgangspunkt i, hvad Venstres arbejdsmarkedspolitiske ordfører, hr. Jens Vibjerg, sagde under førstebehandlingen. Han sagde bl.a., at det handler om, at det er de magtfulde forbund på enten den ene eller den anden side, der skal afgøre det, og i hvert fald skal man være slyngveninde med tillidsmanden for at have nogen chance for at få lov at gå på deltid. Ud over at det jo er meningsløst at være slyngveninde med en tillidsmand, kunne det altså være, at vi skulle blive enige om herinde at kalde det tillidsrepræsentanter, også i respekt for de mange kvinder, der udfører tillidsrepræsentantgerningen.

Men så siger man også til de mange tusinde mennesker på danske arbejdspladser, der er valgt direkte af deres kolleger: I skal ikke have så meget indflydelse længere. Det, jeres kolleger giver jer, synes vi er for meget, og derfor ønsker vi at gribe ind i det, I har aftalt på jeres arbejdsplads.

Venstre ønsker ikke, at tillidsrepræsentanterne skal have ret til at beskytte deres kolleger mod at blive sat ned i tid. De ønsker ikke at give den fulde ret til at kunne varetage kollegers interesser. De ønsker, at den enkelte skal stå alene over for arbejdsgiveren, og det værste er faktisk, at de også tror, at det er et ligeværdigt forhold, der kommer ud af det. Venstre vil ikke erkende, at der uanset alle pæne juridiske beskrivelser og ministerbesvarelser eksisterer en virkelighed, hvor arbejdsgiveren er den stærkeste, hvis ikke en overenskomst eller en aftale beskytter den enkelte mod overgreb. Forholdet er ikke ligeværdigt uden en aftale, og det er her, vandene skilles, det er her, den ideologiske forskel kommer frem.

Konsekvensen af Venstres synspunkt er dybest set, at faglige organisationer, tillidsrepræsentantfunktionen og overenskomster afskaffes til fordel for personlige aftaler i ethvert anliggende på en arbejdsplads. Det er jo den yderste konsekvens, og derfor handler det her ikke om nye tider på arbejdsmarkedet. Det handler om at

vende tilbage til de tider, der fandtes før 1899, og derfor er det falsk varebetegnelse at sige, at det er at indrette arbejdsmarkedet efter den moderne verden. Nej, det er at indrette det sådan, som Venstre gerne havde set arbejdsmarkedet indrettet de sidste 100 år, og det er måske kun en spæd begyndelse.

Under andenbehandlingen fik vi måske også afsløret lidt om, hvorfor Dansk Folkeparti er gået med, for da sagde hr. Jesper Langballe, formentlig til stor hjælp for Dansk Folkepartis arbejdsmarkedsordfører, bl.a.: Så vil jeg gerne sige, at jeg da gerne tror, at de over 200 deputationer, der er gået ind i udvalgsværelset i gåsegang, alle sammen har været et ekko af det, hr. Jan Petersen og hans partifæller siger.

Kl. 14.10

Se, det er interessant, for det afslører jo Dansk Folkeparti. Latterliggørelse af de deputationer, der har brugt deres demokratiske ret til at fremlægge deres synspunkter om et lovforslag, der direkte berører det, der er aftalt mellem deres virksomhed og de kolleger, der har valgt dem.

Du er en gås, siger hr. Langballe jo reelt til formanden for SiD's afdeling i Brønderslev, Orla Thomsen, hvor hr. Bent Bøgsted har fået 905 underskrifter mod loven fra virksomheder i Brønderslev. Det er gæs.

Hvilken høflighed man skal høre fra et folketingsmedlem, der vist endda er uddannet udi næstekærlighed. Men det forklarer mere end så meget andet, at Dansk Folkeparti er ligeglåd med, ja, nærmest foragter de mennesker, der er valgt til at tale deres kollegers sag. Ellers ville man jo ikke gå ind i det her. Men flertallet står jo fast.

Lad mig så resumere, hvad vi synes, der fortsat udestår af reelle problemer.

Der er det principielle netop med et lovindgreb. Og udvalgsbehandlingen og også debatten senest her afslører, at det ikke er noget, Folketinget er særlig gode til, og det ender i en juridisk diskussion, og det ender også i en række uafklarede forhold. Det er efterladenskaberne efter det lovforslag, som flertallet nu vil gennemføre.

Det er jo ikke nogen storkonflikt, vi har med at gøre her. Samfundet er ikke ved at bryde sammen af mangel på gær. Den eneste faktuelle begrundelse er, at der i beskæftigelsesministerens skuffe ligger et ukendt antal henvendelser fra mennesker, der ikke kan få deltid på grund af overenskomsten.

Jo, der var ét tilfælde, det glemte jeg: Coloplast. Her mente beskæftigelsesministeren, der

var et eksempel, for det havde en ledende medarbejder i Coloplast fortalt ham. Men en af tillidsrepræsentanterne for netop Coloplast blev vred, kom i Arbejdsmarkedsudvalget og forklarede, at på Coloplast var det ikke overenskomsten, men ledelsen. Det var ledelsen, der ikke ville give deltid.

Her er vi vel ved sagens kerne: ganske mange danske lønmodtagere vil gerne have deltid i en periode. De vil også gerne have sikkerhed for at have noget at leve af. Og at indrette vores arbejdspladser efter det, det finder man ud af. Men på grund af et eller andet ukendt antal, som måske er lige så fejlagtige som med Coloplast, så lovgiver flertallet nu hen i uvirkeligheden.

Så er der noget konkret heri. Gældende overenskomster tilsidesættes, det er nævnt. Loven griber ind i weekendaftaler, bl.a. på industriens område, jeg siger velbekomme. Det er i forvejen ikke let at lave de aftaler; nu går man ind og blander sig i det også. Ja, flertallet leger med ilden, som jeg tror, min kollega hr. Ole Vagn Christensen kunne have fundet på at sige. Så kan man jo føje til, at så burde flertallet fratages retten til at bære tændstikker.

Lovgivning griber også ind i holdaftaler. De er også svære at forhandle, og her kommer flertallet så med en lov, der skaber usikkerhed om det også. Der er stort potentiale for uro i det her, i hvert fald hvis den lov bliver brugt, og man gennemfører den vel, fordi man vil have, den bliver brugt.

Loven griber også ind i aftaler, der berører mobile arbejdspladser, og man tager ikke hensyn til, at der er fag, hvor deltid kan undergrave muligheden for, at der overhovedet er fuldtidsarbejde at hente i et fag. Det har vi også fået illustreret i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalgs arbejde med det. Jeg skal her bl.a. henvise til problemstillinger, der gælder for tjenere.

Så har vi lige været igennem en debat omkring tillidsrepræsentanten og den mulighed, der er for, at man i overenskomsten kan sikre, at tillidsrepræsentanten kan deltage i beskyttelsen af den enkelte medarbejder.

Derfor må jeg konkludere: Denne her lov er unødvendig, ja, den kan være direkte skadelig, hvis den bliver brugt. Og hvis ikke den skulle bruges, hvad gennemfører man den så for? Derfor skal denne her lov fjernes – det siger jeg på Socialdemokratiets vegne – hurtigst muligt, og vi vil arbejde for herefter, og måske mest rea-

listisk efter næste folketingsvalg, at der bliver flertal for at afskaffe den.

Jeg siger til de tusinder af mennesker i landet, der er ansvarlige for, at mennesker i Danmark har ordentlige arbejdsforhold, har gode overenskomster, træffer gode fleksible lokalaftaler, hjælper den enkelte til at få deltid, at når I nu laver jeres aftaler herefter, forhandler jeres overenskomster, så gør det, som om loven ikke var her. Loven skal I selvfølgelig holde, men loven efterlader uklarhed. Indret jeres overenskomster efter, at de overenskomster, I laver, og de lokalaftaler, I laver, også skal kunne fungere uden denne lov. Det er jo logikken i at foreslå, at den fjernes efter et valg.

Lav deltidsbestemmelser i fremtiden, tag højde for det moderne arbejdsmarked, sørg for beskyttelse, sådan at den enkelte ikke bliver klemt, og gør det, sådan som I kan blive enige med jeres kolleger om, og som I kan blive enige med jeres arbejdsgivere om.

Kl. 14.15

Den usikkerhed, flertallet her efterlader på arbejdsmarkedet, kan blive et problem for jer i det kommende år. Også den uklarhed om, hvordan den enkelte er stillet rent juridisk, det er uklart på nogle punkter. Men sørg for, at jeres overenskomster passer til en tid, hvor loven ikke eksisterer.

Vi har nemlig brug for, at de, der har ansvaret for, at der er ro på det danske arbejdsmarked, og at der er et godt dansk arbejdsmarked, også er dem, der aftandler, hvordan det skal foregå. Flertallet har blandet sig i noget, flertallet skulle have holdt sig fra, og det flertal, det må skifte, og så skal man have gode overenskomster til moderne tider og ikke Venstrepolitik fra før 1899, som det her lovforslag principielt og reelt er udtryk for.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg havde egentlig tænkt mig, jeg ville have spurgt hr. Jan Petersen, om Socialdemokratiet vil have ændret loven, men det kom han jo selv ind på i sin ordførertale. Så er det sat på plads.

Så er det yderst interessant at tage fat i det valgprogram, som Socialdemokratiet gik til valg på: »Mennesker først«. Jeg ved godt, at jeg har sagt det før, men jeg synes alligevel, det skal siges igen, nu da det helt klokkeklart er slået fast, at Socialdemokratiet vil ændre den her lov. Man skriver på side 23:

»Vi vil skabe bedre mulighed for deltid. Mange forældre vil gerne arbejde på deltid i en periode, mens børnene er små. Der skal være mulighed for det, og er der lovgivningsbarrierer, som forhindrer det og som kan fjernes, vil vi gøre det.«

Socialdemokratiet siger nu fuldstændig klokkeklart, at man vil skabe nye lovgivningsmæssige barrierer ved at tilbageføre den her lov, når man får mulighed for det. Er det Socialdemokratiets form for valgløfter og metodik til at holde dem?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Ja, det skuffer mig egentlig, at hr. Jan Petersen har den opfattelse af min holdning til arbejderne, til deputationerne, der har været inde. Det er lige før jeg fortryder, at jeg støttede Socialdemokratiet i deres ønske om, at der skulle så mange deputationer ind.

Det er lige før jeg fortryder, at jeg støttede jer i, at der skulle være et samråd, hvis hr. Jan Petersen mener, at min opfattelse af den danske arbejder er så elendig, som hr. Jan Petersen påstår. Det er faktisk en skuffelse, at hr. Jan Petersen siger det.

Men det tyder bare på, at hr. Jan Petersen vil have, at Dansk Folkeparti skal acceptere Socialdemokratiets synspunkter, men Socialdemokratiet vil overhovedet ikke høre på Dansk Folkepartis synspunkter, og det er selvfølgelig ikke noget, der forbedrer forholdet fremover i Arbejdsmarkedsudvalget, når vi skal diskutere arbejdsmarkedspolitik.

Men det er selvfølgelig det, hr. Jan Petersen ønsker, så det må vi tage til efterretning; men så er der jo ikke behov for at besvare flere spørgsmål, vil jeg sige til hr. Jan Petersen.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Nu var det jo ikke kun før valget, at Socialdemokratiet lovede mere deltidsarbejde. Det har Socialdemokratiet også gjort efter valget. Socialdemokratiet har fremsat et beslutningsforslag her i Folketinget om en styrket integration af udlændinge i Danmark, der hedder B 80.

Her noteres det i et af de forslag, der skal til, at der skal laves nogle ordninger for indvandrerkvinder. Nu citerer jeg fra forslaget, det er punkt 15:

»Ordningsen skal etableres, så den også rummer mulighed for beskæftigelse eller praktik på deltids- og delebasis.«

Her vil jeg så spørge: Hvad er det nye, Socialdemokratiet vil gøre, for at man kan realisere det her program? Eller er det bare nogle ord, der er blevet skrevet?

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg synes, hr. Ulrik Kragh var et par timer for langt fremme i det indlæg, han lige havde. Lovforslaget er for så vidt ikke vedtaget endnu, og derfor kan diskussionen først føres, når loven er vedtaget, om vi så vil fjerne den og dermed skabe en barriere. Nu er det jo sådan, at jeg for så vidt har kommenteret den bestemmelse, hr. Ulrik Kragh nævnte. Jeg kan ikke huske i hvilket nummer af mine indlæg under andenbehandlingen, for jeg tog ikke sedlerne med, ligesom hr. Ulrik Kragh gjorde.

Men det følger jo ikke af det, vi har skrevet der, at alt skal foregå via lovgivning. Der peger vi på de eksisterende lovgivningsmæssige barrierer, og det kunne jo godt være, den her lov også blev en barriere for, at deltid kunne udvikle sig på arbejdsmarkedet. Derfor kunne det i sig selv også være et argument at fjerne en lov, der forhindrer deltid, fordi den i realiteten blokerer for deltid, og det er det, jeg kunne frygte ville ske.

Kl. 14.20

Det fører mig så over i en besvarelse til hr. Flemming Oppfeldt: Det her forslag handler ikke om deltid. Havde det været en diskussion om deltid, ja, så havde det været en anden diskussion, men det her handler om at indskrænke overenskomstmæssige rettigheder. Det handler om at begrænse beskyttelsesbestemmelser. Det handler ikke om deltid.

Deltid er vi tilhængere af. Hvis problemet er, og det har jo været til diskussion undervejs, at vi skal have skabt deltidsmulighed på de sidste 4 pct. af overenskomstområderne, så ligger der tilkendegivelser fra arbejdsmarkedets parter om, at det er man parat til at arbejde for. Jeg synes, for så vidt, at det havde været en smukkere proces, hvis man havde anerkendt det.

Må jeg så, inden hr. Bent Bøgsted bliver fuldstændig skuffet og ked af det i forhold til fremtidige muligheder i Arbejdsmarkedsudvalget, blot sige, at jeg citerede hr. Jesper Langballe og ikke hr. Bent Bøgsted. Jeg var lidt overrasket over, at Dansk Folkeparti netop brugte den nedværdigende beskrivelse af de deputationer, hr.

Bent Bøgsted selv har medvirket til fik en god behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Jeg har ikke bestilt deputationer. De er kommet af sig selv. Man kunne ikke have forhindret en deputation i at blive anmeldt. Man kunne selvfølgelig have nægtet at være til stede, men jeg beder hr. Bent Bøgsted notere, at det, jeg brugte som citat, var hr. Jesper Langballes meget nedværdigende beskrivelse af tillidsrepræsentanter som »kommende i gåsegang«. Du er en gås, sagde hr. Langballe reelt. Det synes jeg ikke var Dansk Folkeparti værdigt. Men jeg citerede direkte.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu har Venstres ordfører, hr. Ulrik Kragh, indtaget det socialdemokratiske kampskrift »Mennesker først«, hvor der ganske rigtigt står, at der skal skabes bedre mulighed for deltid. Så står der også, at er der lovgivningsbarrierer, som forhindrer det og som kan fjernes, vil man gøre det.

Så er det, jeg godt vil spørge den socialdemokratiske ordfører: Opfatter den socialdemokratiske ordfører ikke i virkeligheden det, vi vedtager her, som en forhindring for deltid? Forstået på den måde, at det jo er en lovgivning, der helt klart udstyrer arbejdsgiveren med en vetoret over for folk til at gå på deltid.

Det vil sige, at vi, der virkelig ønsker, at folk skal have indflydelse på deres eget liv, vil som noget af det første, vi overhovedet kan komme til, afskaffe denne deltidsløve, fordi den i virkeligheden bare kører videre med det, der er virkeligheden, nemlig at mange mennesker bliver forhindret i at gå på deltid – ikke af overenskomsterne, ikke af kollegerne, men af arbejdsgiverne.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg vil vurdere situationen på samme måde som hr. Søren Søndergaard, at netop denne her lov og den måde, den er skabt på, og den måde, den går ind og rumler og roder i forholdet mellem overenskomst og lovgivning, gør, at den skal afskaffes, for jeg tror, den bliver en barriere for mere deltid dér, hvor det er relevant.

Derudover er det jo helt tydeligt, at nu har man forhindret overenskomsterparten i at lave en ordentlig aftale om deltid, der kunne bygge på rettigheder for den, der har behovet, og det er

ikke arbejdsgiveren. Det er jo den enkelte lønmodtager.

Så jeg vil dele hr. Søren Søndergaards vurdering. Men jeg tror, jeg vil modstå fristelsen til at gøre lovgivningen bedre på sagen, men til gengæld sige til overenskomsterne: Vi ser gerne, at I bidrager ordentligt til, at mennesker på danske arbejdspladser har ordentlige muligheder for at tilpasse arbejdstiden til de forhold, de har f.eks. derhjemme. Det er ikke arbejdsgiveren, der skal afgøre det.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Ole Sohn. (*Ophold*). Vil hr. Lars Barfoed have ordet som ordfører? Det er altså lettest for formanden, hvis ordføreren er til stede i salen.

Jeg har selv opfordret regeringspartierne ordførere til at tage ordet, så jeg er kun glad for, at hr. Lars Barfoed tager ordet.

Lars Barfoed (KF):

Tak for det.

Det er jo en sag, den vi diskuterer i dag, som vi har brugt mange timer på at diskutere, og der er sagt mange ord om den, og der er gået lang tid, fra lovforslaget blev fremsat og til i dag. Derfor kan man også undre sig over, at oppositionen netop i dag har fundet anledning til at stille nye spørgsmål, endda spørgsmål, som man kan forstå at oppositionen finder er helt afgørende for sagens videre fremme. Det havde været nyttigt, om man havde bragt de forslag eller spørgsmål op på et tidligere tidspunkt i processen.

Men nuvel, jeg mener, vi har fået en tilfredsstillende afklaring af de spørgsmål under debatten i dag og ved det notat, der er leveret fra ministeriets side. Så jeg mener også trygt, at vi kan gå videre med vedtagelsen af denne lov.

Kl. 14.25

Det er ikke et lovforslag, som skaber revolution i Danmark. Det kunne man ellers næsten tro, når man hører nogle af ordførerne fra oppositionen udtale sig om forslaget. Man får jo det indtryk, at verden næsten vælter, ved at vi nu giver folk mulighed for at gå på deltid, hvis de kan aftale det med deres arbejdsgiver, uanset hvad der står i overenskomsten. Men sådan er det jo ikke.

Jeg synes stadig, man skal holde fast i proportionerne, der jo er, at på langt de fleste overenskomstområder er der mulighed for at gå på deltid, og det fungerer jo fint. Det finder man ud af

på en god og ordentlig måde på arbejdspladserne, uden at det giver anledning til misbrug fra hverken den ene eller den anden side. Man finder ud af tingene, og det vil man selvfølgelig blive ved med, efter at lovforslaget er blevet vedtaget. Også på de resterende områder, altså de områder, hvor der nu bliver mulighed for at gå på deltid, vil man finde ud af at forhandle sig frem til det på en fornuftig måde.

Jeg skal gerne indrømme, at jeg meget gerne havde set, at de tanker, hr. Ole Sohn gjorde sig under andenbehandlingen – altså at inddrage de faglige organisationer i sagen og finde en ordning, der betød, at indførte man bestemmelser i overenskomsterne, der indholdsmæssigt matchede det, der lægges op til i lovforslaget, trådte de i stedet for loven – var blevet fremmet. Forsøget blev gjort, og det havde som sagt været endnu bedre, om vi havde landet sagen på den måde. Men vi måtte jo konstatere, at LO i sidste ende ikke ønskede at medvirke til en sådan løsning, og derfor måtte vi gå videre med lovforslaget.

Nu står vi så her, og i Det Konservative Folkeparti er vi glade og tilfredse over, at vi nu kan konstatere, at der formentlig vil være et flertal, der vedtager lovforslaget om kun et øjeblik måske, og så behøver vi så ikke bruge mere tid på den sag.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg kan forstå, at De Konservatives ordfører, hr. Lars Barfoed, er glad og godt tilfreds, måske næsten en smule stolt af det, der formentlig om nogle timer bliver stemt igennem. Men der er én ting, jeg godt kunne tænke mig at høre De Konservatives ordfører komme med en fortolkning af. Det er noget, hr. Bent Bøgsted fra Dansk Folkeparti har sagt, og jeg vil godt citere:

»Nu kommer loven, og så får vi arbejdsro. Forhåbentlig betyder det, at vi politikere sammen med organisationerne kan nå frem til en bedre aftale, så alle bliver tilfredse.«

Det, jeg er interesseret i at høre fra Det Konservative Folkepartis side, er: Hvad er det, vi politikere har mulighed for? Jeg må formode, at det er De Konservative, Venstre og Dansk Folkeparti, der sammen med organisationerne nu skal prøve at nå frem til en aftale, som kan blive bedre, så alle kan blive tilfredse. Hvad er det, man efterfølgende har tænkt sig at gå i gang med, og som stadig bygger på lovens grundlag?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu sad jeg lige ved siden af hr. Bent Bøgsted, da jeg fik stillet spørgsmålet, men jeg måtte jo lytte til spørgsmålet og havde derfor ikke lejlighed til at spørge hr. Bent Bøgsted, hvad tanken egentlig var med den bemærkning.

Jeg må indrømme, at jeg umiddelbart finder det mere naturligt, at man spørger hr. Bent Bøgsted, hvad hr. Bent Bøgsted mente med den bemærkning, i stedet for at spørge mig om det, for jeg vil nødigt give mig af med at fortolke, hvad hr. Bent Bøgsted siger under debatterne. Det er som regel kloge og vise ord, men i en situation, hvor jeg forstår, at fru Lissa Mathiasen er lidt i tvivl om, hvad hr. Bent Bøgsted helt præcist mente med det, han sagde, synes jeg som sagt, det ville være naturligt at bede hr. Bent Bøgsted om en nærmere forklaring, i stedet for at jeg skal fortolke det.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg deler hr. Barfoeds synspunkt.

Hr. Bent Bøgsted for en kort bemærkning og derefter fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Det er selvfølgelig rigtigt, at det er rart at få det at vide.

Det er sådan, at LO fik et tilbud om at indflette deltidsbestemmelser i overenskomsterne, og at det kunne være, vi i løbet af efteråret skulle forhandle med regeringen om, hvordan vi kunne finde en løsning. Hvis LO så kom og sagde, at man egentlig var interesseret i at få en løsning ad den vej, er jeg da overbevist om, at regeringen vil lytte, og det vil vi da også. Det var det, jeg mente med det.

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det var meget bevidst og meget ædrueligt fra min side, at jeg stillede spørgsmålet til den konservative ordfører.

Jeg gjorde det ud fra, at jeg forventede, at når der blev sagt fra hr. Bent Bøgsteds side, at vi politikere ville forsøge at få en bedre aftale sammen med organisationerne, var det ikke kun Dansk Folkeparti, der skulle i gang med en sådan forhandling, men at det også berørte såvel De Konservative som Venstre. Men må jeg forstå det svar, jeg her fik fra hr. Bent Bøgsted, på den

måde, at man i modsætning til, hvad man gjorde ved andenbehandlingen, egentlig nu erkender fra Dansk Folkepartis side, at forslaget faktisk ikke er så godt, at det faktisk er noget juks, og at vi faktisk har et lovgrundlag, hvor i hvert fald retstilstanden ikke er klar, og derfor siger, at vi må finde frem til en bedre aftale, så alle bliver tilfredse? Vil det sige, at man erkender, at det nok bliver nødvendigt at komme med et nyt lovforslag for at nå målet eller eventuelt trække forslaget her tilbage?

(Kort bemærkning).

Anne-Marie Meldgaard (S):

Når der en gang imellem er et parti, der ikke ønsker at bede om ordet til et lovforslag, kan man jo nogle gange få debatten i gang ved at spørge det næste parti, og det er jo det, der er lykkedes rigtig godt her.

Jeg vil spørge hr. Lars Barfoed, som jo også har hørt hr. Bent Bøgsteds udtalelser her fra talerstolen for et øjeblik siden, om LO og regeringen og Dansk Arbejdsgiverforening måske her i efteråret kommer frem til et resultat, der er bedre end det, lovforslaget indebærer. Er De Konservative så indstillet på at afskaffe loven, hvis det viser sig, at parterne kan komme overens og finde en ordning, som dækker alle områder på arbejdsmarkedet?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Fru Lissa Mathiasen startede med at præcisere, at fru Lissa Mathiasen både havde været bevidst og ædruelig, da hun stillede spørgsmålet. Det har jeg aldrig været i tvivl om.

Må jeg så sige, at jeg sagde faktisk i min ordførertale for lidt siden, at jeg synes, det ville have været en bedre løsning, om man havde fået LO og arbejdsmarkedets parter i det hele taget med på en løsning af den art, som hr. Ole Sohn tidligere har været inde på. Det lykkedes desværre ikke, og så gennemfører vi lovforslaget, som det er, og det er vi godt tilfredse med.

Må jeg så sige til fru Anne-Marie Meldgaard, at vi vel aldrig skal sige aldrig. Man kan da ikke afvise, at der engang i fremtiden opstår en situation, hvor vi kunne finde frem til en konstruktion af den art, som fru Anne-Marie Meldgaard beskriver, men jeg ser ikke lige i den nærmeste fremtid mulighed for, at vi laver om på den lov, vi har gennemført. Vi gjorde forsøget, og det lykkedes ikke. Nu gennemfører vi lovforslaget, og så må vi stå fast på det. I en overskuelig frem-

tid ser jeg som sagt ikke ikke nogen muligheder for mig, men jeg vil da ikke afvise, at der engang i fremtiden kunne opstå en situation, hvor det kunne ske.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Når jeg stillede spørgsmålet til hr. Lars Barfoed, var det ud fra, at det udsagn, der kom fra Dansk Folkeparti ved hr. Bent Bøgsted, kom, efter at der også fra LO's, fra fagbevægelsens side rent faktisk er blevet takket nej. Det vil altså sige, at på det tidspunkt, hvor udsagnet kom, kendte man rent faktisk situationen, så det er ikke noget med at sige, at det var sådan, som det så ud for en uge eller to siden. Udsagnet fra Dansk Folkeparti kom den 31. maj.

Det var på den baggrund, jeg synes, det er interessant at finde ud af, hvad det egentlig er, man forestiller sig på nuværende tidspunkt. Har man tænkt sig at gå ind i forhandlinger med organisationerne i et forsøg på at gøre det bedre? Eller hvad er det, man har forestillet sig? Er det sådan, at man er parat til at sige: Vi er indstillet på, at på et tidspunkt trækkes denne lovgivning rent faktisk tilbage? Eller hvad er det, man forestiller sig på det lovgrundlag, der nu kommer til at ligge? Jeg synes, vi med rimelighed må høre, hvad De Konservative mener om det i dag.

Kl. 14.35

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Vi mener kort og godt, at det er et godt lovforslag, der gennemføres nu. Vi havde hellere set en konstruktion, hvor fagbevægelsen og arbejdsgiverforeningerne havde været inddraget, men det lykkedes altså ikke.

Om der engang i fremtiden kunne opstå en situation, som gav mulighed for at revurdere loven i lyset af, at man nu kan man lave en sådan konstruktion, som jeg egentlig synes ville have været endnu bedre, kan jeg ikke afvise. Jeg ser ikke muligheden for mig i en overskuelig fremtid, men jeg kan da ikke afvise, at en sådan situation engang kunne opstå. Nærmere kommer vi det altså ikke.

Ole Sohn (SF):

Nu skal vi om lidt stemme om dette deltidslovforslag, som jo har undergået en noget langstrakt behandling. Men når det er tilfældet, skyldes det jo ikke mindst det, som hr. Lars Barfoed meget rammende og præcist har beskrevet: når

man rører ved et overenskomsts system, fjerner man en tråd i et meget fintmasket og afbalance-ret system, som gør, at der bliver en ubalance. Det er det, der har været baggrunden for, at vi har modtaget så mange deputationer og haft mange store diskussioner om, hvilken betydning det har, når man laver et lovindgreb i overenskomsterne.

Når debatten derudover har floreret så meget og så længe, skyldes det jo også, at det er lidt svært at se formålet med forslaget. Ministeren siger her i dag fra talerstolen, at det er ham en gåde, at det kan vække så megen furore, når man vil give lønmodtagerne ret til deltid. Jamen hvis man ville give lønmodtagerne ret til deltid, havde jeg skrevet under med det samme.

Men så erindrer man ministerens kronik – jeg tror, det var i Ekstra Bladet på det tidspunkt, vi havde andenbehandlingen – hvor ministeren skrev, at ideen med forslaget er, at den enkelte lønmodtager skal have ret til at søge om at komme på deltid, og samtidig blev det nævnt for første gang, at arbejdsgiverne skal have mulighed for at foreslå den enkelte at gå på deltid. Så vil den enkelte lønmodtager, som måske ikke selv har et ønske om det, jo også blive udsat for et pres, og derfor er det utrolig vigtigt, at man har det kollektive overenskomsts system som en form for beskyttelse og en garanti for, at der ikke er nogen, der lider overlast.

Det tredje, jeg vil trække frem vedrørende lovforslaget, er forslagets juridiske kvalitet. Nu vedtager vi et lovforslag, som kommer i kollision med funktionærloven; den afklaring vil komme senere hen, men det er jo ikke kun det, der har givet anledning til debat. Jeg husker tydeligt professor Jens Christiansen fra Københavns Universitet, som deltog i vores åbne høring, hvor han måske lidt muntert, men dog alligevel meget alvorligt, redegjorde for, hvordan han har brugt lovforslaget i undervisningen på universitetet af de førsteårsstuderende. Ingen havde kunnet svare rigtigt på spørgsmålene, ingen havde kunnet læse nogen klare konklusioner ud af lovforslaget.

O.k., det er selvfølgelig også nogle, der allerede er eller senere bliver eksperter, og det er ikke dem, man lægger så meget vægt på. Men når man ikke engang på det juridiske studium kan forstå lovforslaget, må man vel alligevel have os andre lidt undskyldt, når vi stiller nogle spørgsmål undervejs, som ikke bare er af politisk karakter, men også af rent juridisk karakter.

Løbet er kørt. Nu er tingene afgjort, og så vil jeg gerne komme med en lille fortælling til ministeren. Hvis det nu havde været sådan, at jeg havde været spindoktor for ministeren – det er jeg ikke, og det er vist både ministeren og undertegnede glade for ikke er tilfældet – men hvis jeg havde været det, ville jeg have sagt til ministeren: At lave et lovforslag, som griber ind i overenskomsterne, og som vil sætte den anden side af salen på den anden ende, vil kun have den effekt, at man både kløver Folketinget og arbejdsmarkedets parter, og at oppositionen vil sige: Ved førstkommande lejlighed bliver den lov annulleret. Det vil sige, at man får en pyrrhussejr som minister, når man laver en lov, som man ved vil blive ændret, så snart flertallet skifter igen.

Kl. 14.40

Som spindoktor ville jeg have sagt: Hvis ministeren ønsker at gå over i historien som den minister, der for evigt sikrede, at der kom deltidsbestemmelser ind i samtlige overenskomster – den minister, som sikrede, at de overenskomster, hvori der var begrænsninger for, at man kunne gå på deltid, blev fjernet – så vil jeg foreslå ministeren at indkalde arbejdsmarkedets parter og få dem til at give et håndslag, tvinge dem til at lave et protokollat, som LO, Dansk Arbejdsgiverforening og ministeren underskriver, og hvori parterne forpligter sig til ved først givne lejlighed, altså de førstkommande overenskomstforhandlinger, at få forhandlet deltidsbestemmelser ind i samtlige overenskomster.

Så ville vi i år 2003 og 2004, når overenskomsterne udløber, have været i en situation, hvor samtlige overenskomster havde deltidsbestemmelser, men vel at mærke på en sådan måde, at det fintmaskede, afbalancerede system, som overenskomsterne er udtryk for, og som hr. Lars Barfoed er en meget stor tilhænger af i alle sammenhænge, lige bortset fra i denne sag, havde været intakt. Til gengæld ville ministeren fra dag ét og livet ud kunne sige: Det er mit værk, at CO-Industri har fået ændret deres overenskomster, og det er mit værk, at bryggeriarbejderne har fået deltidsbestemmelser. Men det, der sker nu, er, at bryggeriarbejderne og CO-Industri og alle andre siger: Vi skal ikke have lovgivet hen over hovedet på os, så vi vil ikke ændre en tøddel i vore overenskomster.

Det, der sker i kraft af at oppositionen siger, at vi ændrer loven ved først givne lejlighed, er også et signal til CO-Industri: Lad være med at røre ved deltidsbestemmelserne, og et signal til

bryggeriarbejderne: Lad være med at røre ved deltidsbestemmelserne, for loven bliver ikke bare ændret, den bliver annulleret.

Derfor er det den mest ulykkelige situation, vi er kommet i nu, hvor man kløver salen, og derfor kan jeg godt forstå, at hr. Bent Bøgsted fra Dansk Folkeparti er utrolig ulykkelig over at skulle medvirke til at lave et lovindgreb, vel vidende at det bliver ændret, og at man ikke opnår det, der er et fælles ønske om i hele Folketinget. Det var også derfor, jeg under andenbehandlingen foreslog: Skulle vi ikke prøve at få løst sagens kerne uden at foretage et lovindgreb, men ved at lave en aftale med arbejdsmarkedets parter?

Man kunne for min skyld godt have lavet et kosmetisk lovforslag med en paragraf, som gjorde, at forhandlede man sig til rette overenskomstmæssigt, forhandlede man sig ud af loven. Så havde det været sådan, at alle havde fået noget uden at tabe ansigt, og så ville der have været en situation, hvor vi havde fundet ind til substansen – det, som alle er enige om: der skal være mulighed for, at man kan gå på deltid, men samtidig skal det undgås, at nogle bliver presset til det. Så ville man have fundet den rigtige balance.

Men det skete ikke, så derfor er vi altså nu i en situation, hvor den usynlige spindoktor ikke blev spurgt tidligt nok, og den rigtige spindoktor ikke havde flair for, hvad det var, man bevægede sig ud i. Derfor er vi også i en situation, hvor et lovforslag bliver gennemført med et flertal, som udmærket godt ved, at loven bliver ændret, så derfor er jeg, som den ukuelige optimist jeg nu engang er, faktisk utrolig glad for, at loven først får de facto-virkning fra 1. marts eller 1. april 2003, tror jeg det er, hvor de første overenskomster skal fornyes.

Det bringer os nemlig i en situation, hvor vi – selv om vi har brugt megen tid på sagen i denne samling – måske hen over sommeren kan finde ud af: Kan vi ikke komme ud af den klemme, vi har bragt os selv i? Jeg mener faktisk, vi alle sammen har bragt os i en mærkelig klemme, men vi kan måske alligevel finde en løsning, som gør, at alle kan forstå, at det er overenskomstsyste­met, der skal løse problemet.

Jeg vil godt give et andet argument for, at det er det rigtige. Det er jo sådan, at hvis man tvinger noget igennem over for nogle – jeg var ikke særlig god til fysik i skolen, men jeg har da forstået, at tryk avler modtryk – vil deltidsbestemmelserne jo ikke blive ændret via de eksisterende

de overenskomster, fordi man håber, at loven bliver annulleret.

Noget andet, man også vil opleve fremover, er, at den ene part, og det er i denne sammenhæng lønmodtagersiden, vil satse på at få den kortest mulige løbetid for overenskomsterne, i praksis 1-årige overenskomster. Og hvilken betydning vil det få? Jo, det vil betyde, at vi får mere ustabilitet på arbejdsmarkedet og dermed også mere ustabilitet i økonomien og i samfundet, og det kan næppe være i nogens interesse at komme i den situation.

En anden ting er, at det, at man tvinger noget igennem over for den ene part på arbejdsmarkedet – formelt set også over for den anden, men reelt kun til den ene side – betyder selvfølgelig også, at den ene part bliver mere besværlig under andre forhandlinger på arbejdsmarkedet. Nu kommer der en arbejdsmarkedsreform og lign., og man kunne have undgået meget, hvis vi havde valgt en anden måde at løse problemerne på, og problemerne kunne jo godt løses.

Kl. 14.45

Vi ved alle sammen godt, at hvis man ikke havde kløvet Folketingssalen midt over, men havde talt med arbejdsmarkedets parter og udset dem for et pres, givet dem pisken over nakken, eller hvad man vil kalde det, var problemet blevet løst, og så havde vi aldrig stået i den situation, vi står i nu. Derfor mener jeg faktisk, at det, ministeren og de to regeringspartier og Dansk Folkeparti har gjort her, har den effekt, at man har vundet en pyrrhusejr. Jeg vil gerne give en garanti for, at hvis vi ikke inden år 2003 har fået lavet en ordning, hvor arbejdsmarkedets parter bruger aftalesystemet til at sikre deltidsbestemmelser i alle overenskomster, vil jeg i respekt for den danske model foreslå ved først givne lejlighed, at loven bliver annulleret. Det synes jeg bare man skal vide.

Det er ikke, fordi det skal være nogen trussel, når jeg siger det, men jeg er ret sikker på, at det er en fælles holdning hos oppositionen: Ønsker man at gå over i historien som dem, der har sikret deltid for tid og evighed, tror jeg, man skal bruge sommeren og efteråret til at sikre, at arbejdsmarkedets parter selv løser problemerne.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg synes måske, det er at gå en smule langt, når hr. Ole Sohn ligefrem beskriver vedtagelsen, i dag formentlig, af dette lovforslag som en pyrrhusejr. Pyrrhus var jo en græsk hærfører, som

ved en lejlighed godt nok vandt et slag, men mistede så store dele af sine styrker, at han udbød: Vinder vi et sådant slag en gang til, er det ude med os. Derfra stammer begrebet en pyrrhusejr.

Men jeg har hverken hørt ministeren eller regeringspartierne ligefrem påstå, at hvis vi vinder kampen om endnu et lovforslag, skulle det være ude med os, fordi vi har tabt noget ved samme lejlighed; det har vi jo ikke gjort. Vi har nu fået indført mulighed for deltid, og hvis det skulle være sådan, at andre en dag, når de får flertallet, fjerner loven, kan jeg ikke se, det har noget med en pyrrhusejr at gøre. Så må vi bare konstatere, at sådan er det.

Det er jo meget normalt i dette Folketing, at et flertal vedtager noget, og så er der nogle andre, der truer med, at de vil vedtage det modsatte, hvis de får flertallet. Det hviler jo på den antagelse, at man får flertallet en dag, men det er jo slet ikke sikkert, at det sker. Jeg har hørt nogle true med det, men når det kommer til stykket, sker der bare ikke noget, og jeg gad nok også se det flertal, som ville sige: Nu vil vi fjerne lønmodtagernes mulighed for at gå på deltid efter aftale med arbejdsgiveren. Tænk lige over det!

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg må erkende, at hr. Ole Sohn har været positiv i arbejdet med deltidslovforslaget. Det er helt sikkert, og det er også et tegn på en positiv indstilling til et samarbejde fremover.

Men jeg vil godt lige sige til hr. Ole Sohn, at jeg er ikke ulykkelig over, at deltidslovforslaget bliver vedtaget. Jeg er ulykkelig over, at der er blevet ført den skræmmekampagne mod forslaget, som tilfældet har været, men det er ikke hr. Ole Sohns skyld – absolut ikke.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg erkender, at jeg indimellem gør brug af min erfaring fra mit andet erhverv og udnytter min kunstneriske frihed, som når jeg nu omtaler Pyrrhus og pyrrhusejren. Jeg kender godt den historiske baggrund for begrebet, så jeg brugte det også mere som et eksempel på, at man får vedtaget noget, som ikke får reel værdi alligevel.

Nu er det sådan, at hr. Lars Barfoed næppe kan have læst det betækningsbidrag, som oppositionen er kommet med. Her står der faktisk, at vi ønsker at give lønmodtagerne ret til deltid, så det er ikke et spørgsmål om, at SF vil medvir-

ke til at hindre, at lønmodtagere får mulighed for at komme på deltid. Vi vil medvirke til at sikre, at det bliver en del af overenskomsterne, og det er noget helt andet, noget ganske andet. Det er netop det samme, som når hr. Lars Barfoed i alle andre sammenhænge siger, at han vil sikre, at den balance, der er i overenskomstsyste- met, ikke bliver røkket.

Spørgsmålet er sådan set bare: Hvordan sik- rer vi, at der bliver mulighed for deltid? Kan det gøres på en sådan måde, at begge arbejdsmarke- dets parter synes, det er en god idé, og på en så- dan måde, at man ikke kløver Folketinget? Det var den måde, jeg havde ønsket, og vi ved alle sammen udmærket – hr. Lars Barfoed ved det i hvert fald med garanti – at min model til at løse problemet havde været væsentlig bedre og væ- sentlig mere holdbar end at kløve Folketinget og arbejdsmarkedets parter midt over.

Kl. 14.50

Det ved vi alle sammen godt, så derfor er jeg også helt sikker på, at inderst inde er både mini- steren, hr. Lars Barfoed og i øvrigt også hr. Bent Bøgsted ulykkelige. Det går jeg ud fra, ja, det bil- der jeg mig ind, for jeg er et så positivt menne- ske, at jeg næppe kan forestille mig, at de havde ønsket eller troet, at man skulle komme dertil frem for at løse sagen på en sådan måde, at det kunne være sket i enighed.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Hr. Ole Sohn taler meget om den model, han har foreslået, og hr. Ole Sohn taler meget om splittel- sen osv.

Hvad tror hr. Ole Sohn er begrundelsen for, at det forslag, SF stillede, ikke kom igennem? Der var forhandlinger, og det kunne være interes- sant at få SF's analyse af, hvad der i virkelighe- den skete hos arbejdsmarkedets parter.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er jeg ikke psykolog eller psykoanalytiker, men ideen med forslaget, som blev anerkendt og blev taget op fra både ministerens og LO's si- de, var sådan set, at man kunne sætte sig til et forhandlingsbord og komme til den konklusion, at ministeren kunne få sit ønske om deltid – som hele Folketinget er fuldstændig enig i kunne være en god ting at få ind i overenskomsterne – gennemført på en sådan måde, at et lovforslag ville være overflødig.

Det, LO tiltede på, var, at man ikke ønskede at føre bestemmelsen ind i overenskomsterne med ført hånd, for så var det bedre at få den gennemført ved lov, hvad jeg er fuldstændig enig med dem i. Ideen var, at man skulle bruge den timeout til at forhandle sig til rette, så det var overenskomstsyste- met, som løste proble- merne. Dermed ville man også have undgået alle de juridiske spidsfindigheder, som man har gjort, at sagen er trukket i langdrag, og man kunne have undgået de efterveer, der vil komme, når lignende sager kommer op, fordi overenskomst- parterne nu engang er bedre til at løse de kon- flikter, der måtte opstå som følge af uoverens- stemmelser på arbejdsmarkedet, end vi er her i Folketinget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Søren Søndergaard som ordfører.

Søren Søndergaard (EL):

Da beskæftigelsesministeren fremlagde regerin- gens debatoplæg om flere i arbejde, var det jo utrolig positivt, at ministeren i den forbindelse gav udtryk for det, jeg ligefrem vil kalde en vis ydmyghed. Han sagde, at i sin korte tid som mi- nister havde han erfaret, at det er svært at lovgi- ve om forhold på arbejdsmarkedet uden at ind- drage arbejdsmarkedets parter.

Sådan sagde ministeren, da han fremlagde re- geringens debatoplæg om flere i arbejde, og det er selvfølgelig prisværdigt, at ministeren lærer af sine erfaringer. Men det problem, vi står med nu, er jo, at ministeren ikke tager konsekvensen af sine erfaringer. I så fald ville han jo have taget forslaget til deltidslov af bordet, så det fortsat ville være sådan, at bestemmelser om arbejdstid reguleres af overenskomster.

Lad mig se på nogle af de sigende episoder, der har været under vores langvarige behand- ling af lovforslaget. Allerede inden fremsættel- sen, nemlig den 1. februar, modtog ministeren og vi andre en fælles henvendelse fra de største overenskomstparter på det private arbejdsmar- ked, nemlig CO-Industri og Dansk Industri. Budskabet var klart: Hold fingrene væk fra at lovgive om overenskomstforhold, træk forslaget om deltidslov tilbage.

Det var selvfølgelig interessant nok i sig selv, men mindst lige så interessant er det, at Dansk Industri lige siden har stukket piben fuldstæn- dig ind, og at samtlige arbejdsgiverorganisatio- ner har holdt mund. Godt nok er de principielt imod indgreb i overenskomsterne, for det kunne

jo en dag ramme dem selv, men i hvert fald en del af dem kan godt se, at lovforslaget ikke er så tosset endda set ud fra et arbejdsgiversynspunkt.

Derfor kan jeg også fremhæve en enkelt udtalelse fra de ellers tavse arbejdsgivere, nemlig af den administrerende direktør for Dansk Handel & Service, som under eksperthøringen forklarede, at retten til at sende folk på deltid var den gave, arbejdsgiverne skulle have til gengæld for den ligestilling af deltidsansatte og fuldtidsansatte, som fulgte af det deltidsdirektiv, som blev implementeret i dansk lovgivning sidste år. En gave til arbejdsgiverne, sagde arbejdsgivernes repræsentant.

Kl. 14.55

Men, har beskæftigelsesministeren og de borgerlige ordførere gang på gang sagt, det er kun betonagtige organisationsfolk, der råber op mod det her lovforslag. Lønmodtagerne ude på arbejdspladserne kan godt se det positive i forslaget, er påstanden.

Men hvem er det, der kan se det positive? Er det folkene på det utal af arbejdspladser, som har sendt deputationer til Arbejdsmarkedsudvalget, der tænkes på, gæs, som de kaldes af Dansk Folkepartis hr. Jesper Langballe? Eller er det de titusinder, der strejkede under andenbehandlingen af lovforslaget, som burde være så glade for lovforslaget? I så fald er det noget forunderligt, at de er parate til at ofre en dagløn på at gøre modstand imod det.

Eller er det de næsten 1.000 SiD'ere i Brønderslev, der har skrevet under på en protest mod loven, langt over halvdelen af SiD-Brønderslevs medlemmer? Specielt kan man jo spørge hr. Bøgsted: Har SiD'erne i Brønderslev fuldstændig misforstået, hvad det her lovforslag går ud på?

Flertallet bag lovforslaget har tilsyneladende den holdning, at folk på de danske arbejdspladser de forstår ikke noget, og de vil ikke deres eget bedste.

Nu vil jeg så ikke påstå, at protesterne slet ikke har gjort indtryk på ministeren og flertallet. Faktisk er der al mulig grund til at give en hånd til de tusindvis af lønmodtagere, der har protesteret og aktioneret mod loven, også selv om det har kostet tid og penge. De har blot bekræftet en gammel erfaring: Det giver altid resultater at aktionere, måske ikke lige på kort sigt, men på længere sigt gør det altid, og man kan jo konstatere, at nogle af de ændringsforslag, der er kom-

met her, har været direkte forårsaget af de protester.

Under andenbehandlingen af lovforslaget forsøgte vi fra oppositionens side på forskellige måder at få lønmodtagernes interesser på banen.

Fra Enhedslistens side sagde vi: O.k., o.k., hvis det her handler om lønmodtagerens ret til deltid, hvorfor så ikke sikre lønmodtagerne denne ret, eventuelt med udgangspunkt i de bestemmelser, vi kender fra den norske arbejdsmiljølov?

Beskæftigelsesministeren har i sit svar på spørgsmål 230, som vi stillede, gjort det lysende klart, at det ikke er regeringens ærinde at give lønmodtagerne ret til deltid. I svaret understregede ministeren, at den norske arbejdsmiljølov giver lønmodtageren en ensidig ret, og det er i lodret modstrid med regeringens forslag. Så er den på plads. Den liberale regering er imod lønmodtagernes ret til deltid.

Vi har også sammen med andre oppositionspartier forsøgt at få regeringen til at give overenskomstparterne en chance for at inddrage deltidsspørgsmålet under de kommende overenskomstforhandlinger. Men på trods af, at lønmodtagernes organisationer alle som én gav udtryk for deres positive velvilje, kunne det ikke få ministeren til at tage lovforslaget af bordet.

Ministerens tilbud til overenskomstparterne var: Hvis I skriver lovens indhold ind i overenskomsterne, så gælder loven ikke. Hvis I ikke gør det, så gælder loven. Med andre ord var tilbudet at føre overenskomstforhandlinger med pistolen for panden. Den hoppede de færreste på.

I øvrigt er det jo også fuldstændig det samme som indholdet i det oprindelige forslag, som netop går ud på at ulovliggøre overenskomstbestemmelser, der begrænser arbejdsgivernes ret til at tvinge folk på deltid, i takt med at overenskomsterne udløber.

Fra Enhedslistens side vil jeg godt understrege, at kampen om deltidsloven og lønmodtagernes overenskomstmæssige rettigheder ikke er slut. Deltidsloven bliver jo utvivlsomt vedtaget om lidt, og det betyder selvfølgelig nye tider, såvel for det daglige arbejde på arbejdspladserne som for overenskomstsyste-
met.

På den enkelte arbejdsplads kan det handle om lokalt at sikre sig lokalaftaler, sikre mod misbrug af deltidsaftaler fra arbejdsgivernes side, bl.a. ved at kæmpe og gennemtvunge lokalaftaler, som utvetydigt slår fast, at tillidsmanden har en ret til at være til stede som bisidder, når der

forhandles deltid. Så må det være op til ministeren at bevise, at det er i strid med lovgivningen.

De kommende overenskomstfornyelser må selvfølgelig også tage udgangspunkt i de diskussioner, som deltidsloven har affødt. Det har for det første været diskuteret, at fagbevægelsen må kræve kortere overenskomstperioder, f.eks. 1-årige. Det synes jeg er en fuldstændig naturlig reaktion. Når regeringen griber ind i eksisterende overenskomster, er svaret på det selvfølgelig, at man sikrer sig, at man med jævne mellemrum kan forhandle overenskomster, dvs. at de ikke må være for lange.

For det andet kan overenskomstaftaler sikre for fremtiden, at deltid altid kan blive en ret for hele grupper af lønmodtagere, f.eks. ældre, som har brug for at gå ned i tid. I dag findes der senioraftaler i mange overenskomster, og målsætningen må være, at det bliver en generel ret på alle overenskomstområder.

Kl. 15.00

Det stiller i øvrigt også krav til dagpengesystemet. I dag er det jo stort set umuligt at lave lokale ordninger om fordeling af arbejdet og samtidig sikre lønmodtagerne et ordentligt indtægtsniveau med supplerende dagpenge.

Vi skal kort sagt åbne mulighed for, at lønmodtagerne kan opnå fleksibilitet på egne præmisser uden tvang fra arbejdsgiverne, inspireret bl.a. af den ordning, som de århusianske skraldemænd foreslog for nogle år siden.

Tiden er altså absolut ikke til, at vi sætter os ned og er sure over en dårlig lov, uanset hvor dårlig den nu engang er. Tiden er derimod til, at vi for det første arbejder for at skabe styrken til at få den fjernet ved først givne lejlighed, men tiden er også inde til, at vi skærper kampen for lønmodtagernes rettigheder, herunder retten til at være med til at bestemme sin egen arbejdstid i overensstemmelse med overenskomster og i overensstemmelse med en lovgivning til gavn for lønmodtagerne.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Hvad er det for en mærkelig sag, vi behandler her i dag? En sag, som har givet anledning til knap 250 spørgsmål, to samråd, fast på programmet i Folketingets onsdagsspørgetid, høring, knap 90 deputationer, en andenbehandling på mere end 8 timer og nu en voldsom tredjebehandling.

I al sin enkelthed et forslag om, at en lønmodtager kan aftale med sin arbejdsgiver at gå på nedsat tid for en periode eller permanent.

Og hvorfor har den onde regering nu utænkt denne nederdrægtighed? Det har den, fordi nutiden stiller krav om, at det ikke er det enkelte menneske, som skal underordne sig samfundet, men samfundet, der skal prøve at indrette sig, så mennesker kan forme deres liv efter egne ønsker og behov. Det ældre ægtepar, hvor manden er gået på pension, og hvor konen vil på deltid, så de får mere tid sammen. Ægtefællen kan være blevet syg. Der kan være et ønske om at nedtrappe arbejdstiden forud for pensioneringen. Spørg f.eks. Ældre Sagen, det er et stort ønske hos mange ældre at kunne benytte en sådan mulighed. Det kan være familien, hvor sønnen er begyndt at pjække fra skole, og hvor far eller mor ønsker at hente barnet efter skole og lave lektier om eftermiddagen. Ja, ønsker og behov kan være meget forskellige.

Jamen kan det virkelig ikke lade sig gøre? Sådan kunne en ubefæstet sjæl spørge. Hertil er svaret: Der er nogle, der kan, og der er andre, der ikke kan. Jamen er det ikke diskrimination, kunne nogle fristes til at spørge. Jo, ville almindelige mennesker svare, det kan da ikke være sådan, at nogle forbydes denne mulighed, og andre har denne ret.

Hvad er så fup, og hvad er fakta? Jo, 40 pct. af lønmodtagerne har fuldstændig fri ret til at aftale deltid med deres arbejdsgiver. For 54 pct. er der varierende grader af forhindringer, og for 6 pct. af lønmodtagerne er det helt udelukket.

Hvem er imod, at nogle mennesker vil arbejde på deltid? Det er der nogle lønmodtagerorganisationer og nogle arbejdsgivere der er imod. De har derfor indskrevet det i overenskomsterne, og deraf har vi problemet.

Hvordan ser så de politiske partier på spørgsmålet om deltid? Ja, med hensyn til Socialdemokratiet står der i deres oplæg »Vilje til velfærd« i afsnittet »Kvalitet i børnenes liv«, at man vil skabe bedre mulighed for deltid. Mange forældre vil gerne arbejde deltid i en periode, mens børnene er små, og det skal der være mulighed for. Er der lovgivningsbarrierer, som forhindrer det, og som kan fjernes, så vil de gøre det.

SF ønsker, at der etableres ordninger, som betyder, at man kan gå på deltid fra det fyldte 55. år, uden at det får konsekvenser for pensionsudbetaling; det er et debatoplæg om SF's seniorpolitik, »Vi fødes som kopier og dør som originaler«, som det hedder. Og for at give pensioni-

sterne større livskvalitet bør overgangen fra arbejdsliv til pensionisttilværelse kunne ske gradvis ved at kombinere deltidsbeskæftigelse og delpension og delefterløn. Det er fra SF's principprogram.

Kl. 15.05

Det Radikale Venstres stilling er meget interessant. Den radikale partileder, daværende økonomiminister Marianne Jelved, truede – og nu er vi tilbage til den 22. september 1997 – med, at SR-regeringen kan gå i opløsning, hvis ikke fagbevægelsen ændrer holdning og giver lønmodtagerne mulighed for at arbejde på deltid. Jeg citerer:

»Fagbevægelsen ved godt, at De Radikales samarbejde med Socialdemokraterne sker under forudsætning af, at vi kan få løst de opgaver på arbejdsmarkedet ...«, siger Marianne Jelved til Jyllands-Posten og fortsætter: »... det er urimeligt, at lønmodtagere må kæmpe sig til deltid med risiko for at blive marginaliseret fagpolitisk.«

Citat fra Jyllands-Posten den 22. september 1997, 1. sektion, side 1.

Så de fleste ønsker altså at give mennesker mulighed for at arbejde på deltid.

Ved vi så, om der er mennesker, der ønsker at arbejde på deltid? Ja, det ved vi. Både SiD og LO-undersøgelser viser, at der er ønske om at gå på deltid. SiD og LO's undersøgelse viser, at omkring 20 pct. ønsker den mulighed, og halvdelen af dem, der ønsker det, oplyser, at hindringen ligger i overenskomsten.

Hvad er det så egentlig, denne strid handler om? Den handler vel i al sin enkelthed om, hvem der skal have ret til at bestemme, om hr. eller fru Laustsen har ret til at aftale deltid for en periode eller permanent.

Nogle mener, at det kan den pågældende bedst selv afgøre. Det mener f.eks. et flertal her i Folketingssalen. Det Radikale Venstre er vistnok for, at mennesker skal kunne aftale deltid, men ikke lige på denne her måde, som regeringen foreslår, men de anviser ikke nogen anden mulighed. Socialdemokratiet, SF og Enhedslisten mener, at fagforeningen og tillidsmanden skal have dette i deres magt. Lad mig citere det socialdemokratiske folketingsmedlem, hr. Bjarne Laustsen, fra Fyens Stiftstidende den 23. maj:

»Det er ikke godt nok, at lønmodtageren må tage en rådgiver med. Det skal være tillidsmanden fra arbejdspladsen, og tillidsmanden skal også have ret til at sige nej til deltidsaftalen, mener partiets arbejdsmarkedsordfører, Bjarne

Laustsen. Tillidsmanden kan sidde med armene over kors og lytte, men der er ikke nogen mulighed for at gribe ind.«

Eller tag forbundsformand Poul Erik Skov Christensen, SiD, der sagde til Politiken den 19. marts 2001:

»Vi foretrækker helt klart at begrænse antallet af deltidsansatte og fastholde fuld tid som normen. Derfor står det ikke øverst på vores dagsorden at sikre medlemmerne øget adgang til deltid.«

Vi har altså her at gøre med en klar strid om tilliden til og troen på det enkelte menneske. Skal mennesket komme først? Skal mennesket, familien og deres ønsker og behov komme først? Eller skal systemet? Er det hensynet til organisationen, som skal i første række?

Flertallet bag forslaget tror på, at den enkelte er i stand til at træffe afgørelsen for sig selv og sin familie. Mindretallet siger ikke, at de ikke tror det enkelte menneske denne ret. Nej, det pakkes ind i alle mulige tekniske spørgsmål, som jeg ikke skal gentage her.

De siger ikke, at den enkelte ikke skal have mulighed for at indgå en aftale med sin arbejdsgiver. Det tør de trods alt ikke, for så lyser det for stærkt på den kendsgerning, at det er systemet, magten og æren, det drejer sig om.

Efterhånden som indvendingerne er tilbagevist, så er kernen: Er det tillidsmanden eller fagforeningen, som skal betros bestemmelsesretten? Så enkel er konflikten, når vi skærer ind til benet.

Så vil jeg vende tilbage til noget, som jeg sagde tidligere, og som sætter dette i et skarpt lys: For 40 pct. af lønmodtagerne er der overhovedet ingen hindringer for at gå på deltid. De kan i dag fuldstændig frit aftale, om de vil det, og det sætter jo sagen noget på spidsen, for hvad er det for et menneskesyn hos Socialdemokratiet? Nogle må, og nogle må ikke. Derfor vil jeg godt lige rekapitulere regeringens forslag, for at vi stadig kan have i erindring, hvad det handler om.

Formålet med lovforslaget om retten til at aftale deltid er, at en lønmodtager og en arbejdsgiver under ansættelsen kan aftale, at lønmodtageren arbejder på deltid, selv om der måtte være en overenskomstbestemmelse, som enten forhindrer eller begrænser retten til at aftale deltid.

Hvis lønmodtageren ønsker at arbejde på deltid, og det ønske harmonerer med hensynet til virksomhedens drift, er det ikke rimeligt, at en bestemmelse i en kollektiv overenskomst hin-

drer arbejdsgiveren i at følge lønmodtagerens ønske. Regeringen ser det som en grundlæggende rettighed, at den enkelte lønmodtager har mulighed for selv at aftale sig frem til en arbejdstid, som passer ind i den situation, lønmodtageren aktuelt befinder sig i.

Kl. 15.10

Som det fremgår af regeringsgrundlaget, er det denne regerings mål, at der skal være bedre muligheder for at arbejde på deltid, og at de overenskomstmæssige indskrænkninger, der i dag er i retten til at gå på deltid, afskaffes. Regeringen ønsker således en lovfæstet ret til, at den enkelte arbejdsgiver og den enkelte ansatte frit kan aftale deltidsansættelse. Det vil forbedre den enkeltes frihed.

Jeg mener, det er et kernepunkt, at på det største overenskomstmråde på det private arbejdsmarked, DA-området, har 40 pct. fuldstændig fri adgang til at aftale deltid, knap 60 pct. har forskellige begrænsninger, og for 6 pct. er det totalt forbudt. Det er jo himmelråbende, at vi skal stå her og diskutere en sag, hvor der på meget store områder jo ikke er nogen problemer overhovedet.

Jeg mener, at lønmodtageren selv er bedst til at vurdere, om han eller hun har lyst til, behov for og råd til at gå på deltid. Men det hindrer selvfølgelig ikke lønmodtageren i at rådgive sig med relevante personer, og blandt disse relevante personer er naturligvis også tillidsrepræsentanten, og det er derfor, vi har stillet ændringsforslaget. Vi ønsker fri adgang for lønmodtageren og arbejdsgiveren til at aftale deltid undervejs i ansættelsesforløbet, og for at sikre dette har vi altså fremsat dette forslag, der nu forhåbentlig bliver vedtaget.

En person her i salen, nemlig hr. Ole Sohn, tænkte konstruktivt i forbindelse med andenbehandling af forslaget. Da hr. Ole Sohn indså, at der var flertal for lovforslaget, rejste han det spørgsmål, om ikke arbejdsmarkedets parter skulle have mulighed for at inkorporere retten til at aftale deltid i overenskomsterne. Det var en tanke med perspektiv i, og den blev drøftet med arbejdsmarkedets parter. Jeg skal ikke gå ind i en redegørelse herom, for det blev desværre ikke til noget, men jeg vil gerne takke hr. Ole Sohn for indsatsen og for det forsøg, der blev gjort.

Socialdemokraterne har på intet tidspunkt i forløbet tænkt konstruktivt. De har fortsat og fortsætter sikkert også efter denne dag deres negative og destruktive linje med hensyn til at

skaffe lønmodtagerne deltid. Dem skylder vi ingen – og jeg understreger: ingen tak for at have gjort bare en gnist af et forsøg på at komme de mennesker i møde, som i en periode har brug for at gå på deltid. Lad mig minde om deres valgprogram, som kun er 6 måneder gammelt. Her sagde man:

»Mange forældre vil gerne arbejde på deltid i en periode, mens børnene er små. Det skal der være mulighed for, og er der lovgivningsbarrierer, som forhindrer det, og som kan fjernes, så vil vi gøre det.«

Men man vil åbenbart ikke fjerne overenskomstmæssige hindringer.

Vi er nu ved vejs ende med behandlingen af dette lovforslag. Et flertal i Folketinget tror på det enkelte menneskes ret til at tage vare på sit eget liv. Det er godt at få det bekræftet, og vi må glæde os over et fremskridt for friheden.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så tager vi de tre første spørgsmål, og det er hr. Ole Sohn, hr. Søren Søndergaard og hr. Carsten Hansen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det er ikke et ønske om at forlænge debatten eller tage nye spørgsmål op, der bringer mig herop. Det er en konstatering og to – ikke spørgsmål, men to statements til eftertanke.

Det første er, at jeg er meget overbevist om, at hr. Poul Erik Skov Christensen, som er formand for Specialarbejderforbundet, er væsentlig mere i overensstemmelse med finansministerens ønske om, at flest mulige arbejder mest muligt, end dette lovforslag giver udtryk for. Det andet er de to spørgsmål, som ikke nødvendigvis behøver at blive besvaret, men skal give anledning til eftertanke.

Når ministeren i betænkningen kan se, at mindretallet har givet klart udtryk for, at det er dets opfattelse, at der skal skabes adgang til at aftale deltid, hvorfor har det så ikke kunnet lade sig gøre at finde en ordening, uden at der skal foretages et lovindgreb?

Det sidste er kun til eftertanke, og lad det blive derved: Når ministeren siger, at den enkelte frem for kollektivet skal kunne forhandle sin arbejdstid, hvorfor kan man så ikke gå det næste skridt og sige, at den enkelte også skal have mulighed for at forhandle sin egen løn. Hvorfor skal kollektivet bestemme det?

Kl. 15.15

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det ligger i forlængelse af hr. Ole Sohns eftertankestatement.

Ministeren siger, at der er folk, der gerne vil gå på deltid, men bliver forhindret i det af andre lønmodtagere og af arbejdsgiverne. Det, man så gør med dette forslag, er at fjerne den forhindring, der skyldes andre lønmodtagere, men man fjerner ikke den forhindring, der skyldes arbejdsgiverne. Arbejdsgiverne har præcis den samme ret til at forhindre folk i at gå på deltid, som de altid har haft.

Derfor bliver vi bare nødt til at konstatere, at det jo efterhånden er en fuldstændig klar tilståelses-sag, og vi har i hvert fald fået det ud af det, at det ikke specielt handler om at give nogle lønmodtagere nogle rettigheder. Det gælder om at få rykket forholdet på arbejdspladserne mellem arbejdsgiverne og lønmodtagerne til fordel for arbejdsgiverne.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil starte med at opfordre beskæftigelsesministeren så kraftigt, jeg overhovedet kan, til at trække dette lovforslag tilbage. Det skaber splid alle vegne, og det giver arbejdsgiveren en ensidig ret til at sætte folk på deltid. Der er kommet nogle små kosmetiske forbedringer, som har givet sig udslag i, at et par enkelte kommer er flyttet i lovtæksten til glæde for Dansk Folkeparti, men det ændrer ikke ved det grundlæggende: regeringen vil få voldsomme problemer med arbejdsmarkedet.

Det kan godt være, at ministeren synes, det er en ganske lille sag, men det er bekendt for mig og oplyst for mig, at dette skulle være den mest omfattende sag i Folketingets historie med alle de deputationer og udvalg, sagsmængden, spørgsmålene osv. Uanset om ministeren går i sin egen lille verden og tror, at det er en lillebitte sag, er det faktisk den største sag, Folketinget har behandlet, hr. beskæftigelsesminister, og det viser, at der ikke er ret mange, der er enige i behovet for denne ændring. Træk dog lovforslaget og lad os finde nogle ordentlige løsninger i stedet for dette uigennemtænkte miskmask af et lovforslag!

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil godt sige til beskæftigelsesministeren, at når denne sag er blevet til en stor sag, er det jo,

fordi det er første gang i historien, at man fra Folketingets side angriber løn- og arbejdstidsforhold.

Vi kunne forstå det, hvis det var sådan, at vi var i den situation, at der var modstand imod, at folk fik deltid. Men vi har, som ministeren ganske rigtigt siger, modtaget 90 deputationer, og der er ingen af dem, der har kunnet tilkendegive, at de har haft problemer. Var der endelig nogle enkelte, der sagde eller skrev noget herom, var det jo sådan set ikke på grund af arbejdskammeraterne og tillidsmanden. Nej, det var, fordi ministerens udtryk, at mennesket kommer først, i virkeligheden betyder, at arbejdsgiveren kommer først.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

På en eller anden måde er det jo meget fair, at ministeren svarer for sig nu. Det har jo været en dårlig sag, så et sidste forsøg på at hale den hjem som en god sag, skal jeg da ikke kritisere ministeren for, og jeg skal da heller ikke kritisere, at ministeren bruger det gamle trick med at fremhæve én fra oppositionspartierne på bekostning af andre.

Socialdemokratiet har ikke tænkt konstruktivt, men det har hr. Ole Sohn til gengæld gjort, siger ministeren. Ja, det har hr. Ole Sohn gjort temmelig mange gange, også da vi lavede det fælles betækningsbidrag, hvor det netop blev beskrevet, at et mindretal her i Tinget synes, det ville være rigtigt at få deltid. Men med hensyn til midlet – det, der kunne fremme, at vi hver især på det danske arbejdsmarked fik de muligheder – fandt vi, det var rigtigt at gøre det på den anden måde, for det var jo kun derigennem, det kunne lade sig gøre.

Men det er fair nok, minister. Sådan er det jo! Der skal være den sædvanlige taktik, det er jo den overordnede skabelon, men kan det ikke passe, at ministeren engang har sagt, at ikke alt kan klares ved lov? Denne sag er meget uegnet til at klares ved lov.

Ministeren gør meget ud af at gøre det til en stor forskel om, hvem der tror på den enkelte. Men ministeren pakker det ind, ministeren forholder sig desværre ikke til virkeligheden, og virkeligheden er, at forholdet mellem den enkelte lønmodtager og arbejdsgiveren bliver ulige, efter at ministeren har lavet denne lovgivning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 61 stemmer (V, DF, KF og KRF) mod 44 (S, SF, RV og EL).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 93:

Forslag til folketingsbeslutning om udkast til rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.

Af justitsministeren (Lene Espersen).
(Fremsat 10/4 2002. Første behandling 24/4 2002. Betænkning 23/5 2002).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kl. 15.25

Frank Jensen (S):

Ved førstebehandlingen af beslutningsforslaget om rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre meddelte jeg på Socialdemokratiets vegne, at vi ville bestræbe os på at kunne stemme for beslutningsforslaget i indeværende samling, og ét har udvalgsbehandlingen kun bidraget til at styrke, nemlig vore argumenter for at stemme for beslutningsforslaget.

Vi havde ønsket, at man havde fastholdt det grundlæggende princip, vi har om dobbelt strafbarhed, også når der er tale om udlevering af personer til straffuldbyrdelse og strafforfølgning, men det er jo ikke lykkedes for justitsministeren og indenrigsministeren under forhandlingerne i Det Europæiske Råd. Der er nu en positivliste, hvor der ikke længere kan påberåbes dobbelt strafbarhedsprincip, men når vi bevæger os uden for positivlisten, kan vi påberåbe os dobbelt strafbarhedsprincip.

Det, vi brugte som argument ved førstebehandling, var, at når vi taler om delikterne –

om de kriminaliteter inden for positivlisten, der er begået – er kravet om dobbelt strafbarhed i princippet opfyldt. Det blev betvivlet ved førstebehandlingen, og derfor er jeg glad for, at justitsministeren under udvalgsbehandlingen har kunnet påvise over for Retsudvalget, at samtlige de typer af kriminalitet, der er opført på positivlisten, også er strafbare efter dansk ret i dag. Det er klart et yderligere argument for, at Socialdemokratiet kan bidrage til vedtagelsen af beslutningsforslaget.

Nu er der jo ikke tale om lovgivning. Det er et beslutningsforslag, der gør det muligt for regeringen inden ret længe at kunne ophæve det parlamentariske undersøgelsesforbehold, der er fra dansk side over for rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Det er klart, at når vi kommer til udmøntningen af lovgivningen her i Folketinget til efteråret, vil vi fra Socialdemokratiets side være meget opmærksomme på, om regeringen vil udnytte både de objektive, men også de fakultative bestemmelser, der er i rammeafgørelsen om at kunne nægte en udlevering ifølge en europæisk arrestordre, som er udstedt i et andet land.

Jeg håber, regeringen vil lægge op til at samle et bredt flertal i Folketinget for udmøntningen af beslutningsforslaget i lovgivning, når Folketinget samles igen. Søger regeringen det brede flertal, vil Socialdemokratiet også gå ind i et konstruktivt samarbejde om udmøntningen af beslutningsforslaget i lovgivning i den kommende folketingssamling.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Hr. Frank Jensen peger på et af de problemer, som vi i SF har oplevet stikker meget i øjnene med vedtagelsen af denne rammeafgørelse, nemlig at man dropper kravet om det dobbelte strafbarhedsprincip. I og med at hr. Frank Jensen mener, at det lever denne rammeafgørelse op til, vil jeg godt spørge helt stilfærdigt: Hvad er svig ifølge den danske straffelov? Og hvad er efter dansk straffelovgivning efterligning og fremstilling af piratudgaver af produkter? Er det delikt klart velbeskrevet i straffelovens forstand?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det fremgik jo også ved førstebehandlingen, at vi har forskellige betegnelser for de forskellige delikter. Vi har også betegnelser, der adskiller